

Usoda nam je skupna - svoboda misli, govora in pisanja pa pripada vsakemu posebej

Leto 5 / št. 114
\$ 2.00

Iz olimpijskega Sydneja

19.1.1996 B

THE VOICE OF SLOVENIA

slovenski štirinajstdnevnik in informativni center avstralija - the slovenian fournighly newspaper and informative centre australia

Tom Kovač, melbournski Slovenec - eden vodilnih arhitektov mlajše generacije v Avstraliji

Arhitekt na obzorju

Ste kdaj slišali za
Toma Kovača,
znamenitega mladega
arhitekta iz Melburga?

Prav gotovo ne! Tudi mi nismo, vse do nedelje v prvi polovici tega januarja, ko je *Sunday Magazine* avstralskega *The Sunday Telegrapha* na 29. strani, pod peresom Stephenia Craftija, predstavil Kovača in zanj ni štedil pohvalnih besed: "Talented Australian architect Tom Kovač around the world - now an international award has put him on top of it".

Nekaj dni smo iskali sledi kako priti v stik s Tomom in na koncu nam je uspelo govoriti z njim po telefonu, potem pa nam je poslal o sebi nekaj več informacij. Povedal nam je, da se je njegova družina priselila v Avstralijo, ko je imel enajst let.

Potem, ko je Tom vzbudil pozornost v Avstraliji, v ZDA, na Japonskem in v Evropi, je razstavljal tudi v Sloveniji in sicer v Celju. V Londonu je bil izbran za "Architect on the Horizon", ki ga organizira londonska revija za arhitekturo.

V Sloveniji pa je novinarska Violeta Vatovec Einspieler zapisala sledeče:

Tom Kovač je eden vodilnih arhitektov mlajše generacije v Avstraliji. S komaj 38 leti je realiziral svoje projekte, ki so povsem drugačni od nam poznanega stavbarstva.

'Tom Kovač je edini... Njegova arhitektura je v Avstraliji brez primere...' pišejo kritiki tudi v vodilnih svetovnih revijah, v katerih se njegovo ime redno pojavlja.

Tom Kovač - piše z desnico, riše z levico in pobira mednarodne nagrade /Violeta Vatovec Einspieler/

Tom je končal študij arhitekture na RMIT leta 1986 v Melbournu in leta 1992 prejel nagrado R.A.I.A. za notranjo arhitekturo in nagrado Louisa Poulsna za oblikovanje svetil.

Tom je tudi predavatelj na RMIT v Melbournu. Vseh njegovih projektov ni mogoče našteti: Projekt Atlas - hiša na otoku za nekega poslovneža, restavracija v najbolj elitnem delu Melburga ob morju, veriga prodajaln Succchi čevljev, projekt v Acland Str. v St. Kildi v Melbournu, La Bella Donna trgovina z oblačili v sydneyškem Oxford Str., bar in restavracija v sydneyškem Darlinghurstu in še veliko drugih. Več o Tomu Kovaču na str. 18

"Spominjam se, kako sem v Celju ležal v travi in gledal bele ceste v zraku, ki so se končale tam za hribom. Vprašal sem sosedka, kaj je tam za hribi, pa je rekel, da drugi svet. Želel sem v ta drugi svet. Potem sem nekoliko zrasel in se povpel na tisti hrib, a za njim je bil še eden. Vedel sem, da bom nekoč šel za tisto belo črto. Danes vem tudi to, da se iz Celja lahko pride zelo daleč, da tudi iz Celja lahko dosežeš vse, če veš, kaj hočeš... Če ne bi verjel v to, ne bi dobival toliko nagrad... In delo je zame najpomembnejša stvar v življenju"

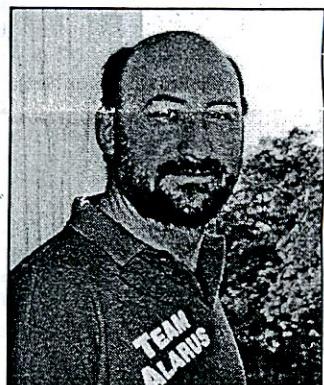
Tom Kovač

114. številka
Glasa Slovenije
na 20. straneh,
številka
uspešnih
Slovencev

20 let podjetja
Vodušek Meats str. 16

Dimetri Lajovic že na
dirki s svojim
Porchejom na
električni pogon str. 17

Katarina Srebotnik, Iztok
Božič in Tina Križan
tekmujejo v Melbournu
na teniškem Australian
Openu in drugih turnirjih
za mladinke in člane
oziroma članice

Obrnite strani, predstavljamo vam
še več slovenskih uspešnikov...

GLAS SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA
Ustanovljen-Established in 1993
Izhaja dvakrat mesečno

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA-EDITOR
Stanka Gregorič

UPRAVNIK-MANAGER
in/and
TEHNIČNI UREDNIK-TECHNICAL EDITOR
Florjan Auser

USTANOVITELJI FOUNDERS:
Alfred Brežnik, Stanka Gregorič,
Dušan Lajovic, Štefan Merzel

TISK
Glas Slovenije - Sydney

Glas Slovenije je nedobičkonosen časnik. Mnenja izražena v njem ne predstavljajo vedno mnenja uredništva. Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke; uredništvo si pridružuje pravico skrajševanja prispevkov. Vse pravice pridržane. Ponatis ali uporaba celote ali posameznih delov (na slovenskih radijskih oddajah, v drugih časnikih in revijah) dovoljen le kadar je naveden vir (Glas Slovenije)

Naročnine

Letna naročnina \$ 50.00
polletna \$ 30.00
letalska letna naročnina v prekomorske države \$ 100.00
Cena posamezne številke s poštnino \$ 3.00

Sponzorji

Od \$ 500.00 navzgor
Oglasi

Cenik oglasov in upravi
Mali oglasi

Do 20 besed \$ 10.00
vsaka naslednja beseda 50 centov;
fotografija dodatnih \$ 10.00

Tiskovni sklad
(prostovoljni prispevki)

GLAS SLOVENIJE
lahko naročite na naslov:

P.O.Box 411
Harris Park 2150
NSW Australia
Telefon/Fax: (02) 9897 1714
Email:
ovenia@zeta.org.au

Dopisniki v tej številki:

Ivana Bulovec (Sydney)
Cvetko Falež (Canberra)
Stanka Gregorič (Sydney)
Saša Lajovic (Sydney)
Martha Magajna (Sydney)
Vinko Rizmal (Melbourne)
Irena Sesek (Slovenija)

Iz dnevnika Stanke Gregorič urednice

Enakost pravic za vse Slovence!

28. januarja nas bo kitajski horoskop pognal v objem leta tigra (mimogrede: to je tudi moje leto), ki bo po vseh predvidevanjih vse prej kot mirno in dolgočasno. In čeprav tiger simbolizira moč in vitalnost, vstopam v novo leto, kot urednica tega časnika, z mešanimi občutki. Delno res optimistično in v upanju, da bomo vsaj Slovenci v Avstraliji, kar se medijev tiče, upoštevali enakost pravic za vse enako. Da si bomo z razumevanjem in svobodno utirali pot do drug drugega, kajti usoda nam je skupna, svoboda mišljenja, govora in pisanja pa pripada vsakemu izmed nas posebej.

V naš časopis ima pravico pisati in izraziti svoja stališča ter opredeljenost VSAK SLOVENEC!... čeravno se kot urednica in tudi osebno s temi stališči morda vedno ne strinjam.

Tega in onega ne bi bilo ravno treba objaviti!... slišim večkrat. Čeprav mi je dana možnost da odločam kaj bo v časopisu, pa vseeno sprašujem kdo pa sem jaz da bi ocenila oziroma določila: ta Slovenec misli in govori pravilnejše od onega? Ta ima pravico povedati kaj misli oni pa ne? To bi bilo proti mojim osebnim principom in proti politiki našega časopisa, katerega demokratično pot smo si začrtali že v samem začetku izhajanja, pred skoraj petimi leti. Zame osebno ni nič lepšega kot to, da lahko povem kaj mislim, da lahko nekomu (tudi prijatelju) "stresem" vse kar čutim pa če je še tako neprijetno - potem pa sva prijatelju še naprej. Čemu gajiti sovraščvo?

Ko razmišljam o svobodi današnjega tiska in medijev v Sloveniji nasploh, imam, žal, grenak priokus. Da je danes v Sloveniji (za nekatere stvari) večja medijska blokada kot zadnja leta v skupni državi Jugoslaviji, lahko trdim tudi iz lastnih izkušenj. Navedem lahko samo nekaj primerov: pred meseci sta si upravnik Glasa Slovenije iz Avstralije in direktor VTV Velenje prizadevala "spraviti" projekt podzemnih koridorjev pod ozemljem Slovenije (prehod za Hrvaško do Italije in Avstrije) na TV Slovenijo pa nista uspela. "Transvio" - tako je ime inovaciji Dušana Lajovica so potem res prikazali na skoraj vseh regionalnih TV postajah, vendar v tisku ni bilo zapisane niti besedice Če izvzamemo medijski "bum", ki ga je povzročil VTV Velenje okoli naših koal za novo Pediatrično kliniko v Ljubljani januarja 1997, je bilo kasneje vse vodenio in cenzurirano z roko glavnega sponzorja te akcije Mobitel, ki je dovolil, da pricurlja v tisk le nekaj skopih stavkov, čeprav so koale preprosto obsedle Slovenijo. Isto se dogaja zdaj okoli Katarine Srebrotnik, mladinske teniške svetovne zvezde. Tisk je zapisal le, da je bil sprejem pri predsedniku Milanu Kučanu, ko pa so dobili na televizijo ali v časopis informacijo kdo jo je sponzoriral so vse dobesedno izrezali ali zamolčali, čeprav bi pričakovali naslove: tujina ji je pomagala! in podobno.

Kdo v Sloveniji dirigira in usmerja takšno poročanja in kdo kroji /ne/ resnico? Slovenski intelektualci so že lani avgusta pod naslovom "Ura evropske resnice za Slovenijo" med drugim zapisali: Težava z mediji v Sloveniji pa ni samo v tem kar pišejo, ampak tudi v tem, česar v njih ni, v tistem, kar ponaredijo, zamolčijo ali potisnejo povsem na obrobje.

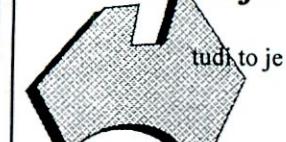
Slovenska tiskovna agencija Morel je te dni poročala, da je ameriška nevladna organizacija za svobodo medijev Freedom House objavila poročilo o svobodi medijev v letu 1997. Države so razvrstili v tri skupine. V prvi so države, kjer so mediji povsem svobodni, države, kjer so mediji deloma svobodni in države, kjer vlada medijska nesvoboda. Kot kriterij so vzeli zakone o medijih, politične in gospodarske pritiske na medije, fizične napade na novinarje, cenzuro, ustrahovanje in ubijanje novinarjev. Tako naj bi imeli svobodne medije v Sloveniji, na Poljskem, v Litvi, Latviji, Estoniji in na Češkem. Delno v Bolgariji, na Madžarskem, v Makedoniji, Moldaviji, Romuniji, Rusiji, Ukrajini in na Slovaškem. Medijske svobode pa da ni na Hrvaškem, Albaniji, Belorusiji, BiH in ZR Jugoslaviji.

Kaj naj rečemo na to? Morda znamo Slovenci že od nekdaj marsikaj delati "v rokavich" in bolj neopazno, vsekakor bi si v novem letu osebno in kot urednica želela, da bi bilo v Sloveniji več resničnega in nepristranskega (nesfriziranega) poročanja; pri svojem delu urednice tega časopisa pa to, da bi si vsi mi priznali, da svoboda misli in govora le spi v vseh nas in da se resnica spozna le, če se posluša dva zvona... da je v pravici sestevki vseh vrlin in da je takrat, ko ljudje ne sprejmejo več kritike to dokaz zastajanja v razvoju... tako so dejali modri možje.

Vaša Stanka

Za začetek

Avstralija

Morda niste vedeli, da v Avstraliji v enem dnevu

- popijemo dva milijona litrov Coca-Cole
- gre milijon Avstralcev v McDonalds
- prvi minister John Howard zasluži 337.83 dolarjev
- skrbi za našo varnost na cestah 39,708 policistov
- umorijo ali nameravajo ubiti vsaj enega nedolžnega Avstralca
- vsaj vsakih 30 sekund kdo izvrši kakšno kaznivo dejanje
- 288 zakoncev se ločuje
- 252 žensk sprejme zaročni dijamantni prstan, v povprečni vrednosti 1.500 dolarjev
- moški zaslužijo 98 dolarjev, ženske pa 65 dolarjev
- porabimo 25.65 milijonov dolarjev v prehrambenih trgovinah in samopostežbah
- dela zastonj 766.000 ljudi, zaposlenih pa je 9.066.000
- Hungry Jacks servira 138.000 porcij pečenega krompirčka (french fries)
- pokadimo več kot 78 milijonov cigaret, in zanje porabimo skoraj 17 milijonov dolarjev
- pošljemo 13.000 čestitk (get well) z željo po ozdravitvi in 17.500 sožalnih sporočil
- sprejmemmo 11.847 turistov iz prekmorskih dežel
- 81.000 ljudi prepotuje preko sydneyskega mostu - Sydney Harbour Bridge
- postavijo dijagnozo AIDS-a vsaj dvem osebam
- 348 ljudi umre, med njimi štirje novorojenčki
- kupimo 273.233 paketov robčkov in porabimo 2.325.698 rol toaletnega papirja
- porabimo za obleke 14,35 dolarjev
- sprejmemmo povprečno 240 novih priseljencev
- zagleda ta svet 687 novorojenčkov
- reče "ja" 578 oseb (se poroči)
- zavrtimo telefon z lokalno številko 29.589.041 krat
- izgubimo 1.463.120.000 pramenov las, vsak po 80
- 2000 srečnežev prejme šopek rož
- Kako dolgo bo veljala gornja statistika ob trenutni ekonomski krizi na Pacifiku, ki bo nedvomno imela velik vpliv tudi na Avstralijo, nihče ne ve.
- S.G..

Sklad za izgradnjo nove Pediatrične klinike v Ljubljani

se zahvaljuje

Glas Slovenije
za pomoč
v akciji za novo Pediatrično kliniko
v Ljubljani.

PREDSEDNIK STROKOVNEGA SVETA SKLADA ZA
IZGRADNJO NOVE PEDIATRIČNE KLINIKE

PREDSEDNIČKA UPRAVE SKLADA ZA
IZGRADNJO NOVE PEDIATRIČNE KLINIKE

prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med.

Biserka Marolt - Meden

Ljubljana, december 1997

Sponzorjem akcije "Koale za novo pediatrično kliniko v Ljubljani", darovalcem koal ter vsem, ki so nam priskočili na pomoč

Sklad za izgradnjo nove Pediatrične klinike v Ljubljani se je pred kratkim v prostorih Mestnega gledališča ljubljanskega s predstavo Milana Jesiha *Deseti raček* zahvalil vsem velikim donatorjem, medijem in glavnemu pokrovitelju Mobitelu. Tudi Glas Slovenije je prejel uradno zahvalo. Vzporedno z nami pa jo zaslužijo tudi sponzorji naše akcije: Lauda Air /z njo v povezavi Ivo Leber iz Melbourn/, Adria Airways, Finsbury Press-Kras iz Adelaide, Hitachi, Slovensko društvo Sydney, Klub Triglav Sydney, 3 Stars Imports iz Melbourn, Infoshare iz Sydneys, Slo-Impex Company iz Melbourn, Distinction Printing Simona Špacapana iz Melbourn, Slovenski narodni svet Viktorije, Avstralska slovenska konferenca, Award Garages, Diplomatsko konzularna predstavništva RS v Avstraliji - Veleposlaništvo RS iz Canberre, Alfred Brežnik, častni konzul RS iz Sydneys, Dušan Lajovic, častni konzul RS za Novo Zelandijo ter Viktor Baraga, častni konzul Avstralije v Sloveniji. Hvala Marizi Ličan in Elici Rizmal z SBS radia, voditeljem drugih slovenskih radijskih oddaj in mesečniku *Misli* za redno poročanje in pomoč pri akciji. Hvala Milici Štivan in pevcu Andreju Šifrerju iz Slovenije za sodelovanje. Posebej hvala Rajku Djordjeviču, direktorju VTV Velenje, ki je akcijo "koale" v našem imenu v Sloveniji izpeljal do konca in tudi sam vložil za to določena finančna sredstva, zato ga smatramo kot sponzorja akcije za novo Pediatrično kliniko v Ljubljani. Hvala Mobitelu, glavnemu organizatorju "Kam so šli vsi... medvedki", ki nas je vključil v svojo akcijo, kakor tudi predsednici sklada za PK Biserki Meden za komuniciranje z nami.

Kakšna bi bila akcija Glasa Slovenije brez darovalcev, ki so po vsej Avstraliji vsevprek kupovali koale in nam jih pošiljali? Brez njih je enostavno ne bi bilo, zato hvala slehernemu donatorju. Vsi ste nam zaupali, darovali in se z nami veselili. **ŠE ENKRAT HVALA VSEM!**

Glas Slovenije
Stanka Gregorič - urednica
Florjan Auser - upravnik
organizatorja akcije

Pišejo nam

URAD PREDSEDNIKA
REPUBLIKE SLOVENIJE
Vesel Božič in srečno novo leto
Spela Furlan Šinkovec
predstavnica za stike
z javnostjo

MESTNA OBČINA
SLOVENJ GRADEC
Vesele Božične praznike in
srečno novo leto
Vam želi župan
Janez Komljanec

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Spoštovani, v prihajajočem letu 1998 Vam želimo vse dobro. Naj sporočilo Božiča ostane del Vašega življenja tudi v prihodnjem, naj vas napolni z nekončnim navadnjem in z neuničljivo življensko voljo, upanjem in uspehom.

*"In napijmo si na zdravje,
v novem letu in vsak čas,
naj življenje nam bo v slavlje
naj bo vselej nasmejan obraz,
z novino
zdaj zaljimo naše dobre želje,
naj nas in naš domovino
v mir in srečo Bog pripelje"*
(Stanko Janežič)

dr. Jože Bernik
predsednik SSK

Jana Podobnik
glavna tajnica SSK

LJUDSKA UNIVERZA ORMOŽ

Naj ima novo leto tople, modre oči. Naj v njih sta nebo in sanje in sreča za vse ljudi.

Lep Božič in srečno novo leto 1998 želita
Beverly in Ljenco Urbančič

Hvala za vaš časopis, upam, da ste vsi praznovali Božič lepo in vam želim vse najboljše za novo leto 1998
Zlata Seljak, Geelong

Vesel Božič, mirno, zdravo in uspešno novo leto 1998 želi
Breda Čebulj Sajko
Znanstvenoraziskovalni center SAZU - Ljubljana

Srečno novo leto Vam želi
Ivana Krepl, Sydney

Draga Stanka! Dragi Florjan! Želim Vama vesele ter blagoslovljene Božične praznike ter polno uspeha v novem letu. Upam, da bom lahko več pomagal v letu 1998. S prijateljskimi pozdravi
Lenti Lenko, Melbourne

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA LJUBLJANA

Odmevi na načrtovano gostovanje gledališke skupine iz Slovenije v Avstraliji so po objavi članka Aleksandra Lucuja dobili med slovenskimi izseljenci v Avstraliji precejšen obseg.

Med obiskom predsednika Slovenske izseljenske matice prof. dr. Janeza Bogataja je večina slovenskih društev menila, da je Lucujeva igra v tem trenutku nezaželjena.

Izvršni odbor Slovenske izseljenske matice zato meni, naj se gostovanje gledališke skupine z igro A. Lucuja v okvirju programa Slovenske izseljenske matice prestavi na poznejši čas, dokler se ne razčistijo nesoglasja in umirijo razmre med njihovimi nosilci.

prof. dr. Janez Bogataj, l.r.
predsednik SIM

Ljubljana, 18.12.1997

Urednici, iskreno želim vsega dobrega. Naj se kaj lepega zgodi tudi v imenu prijateljstva.

*Smilja Baranja, Murski val, Murska sobota
(op.u.: Smilja je bila pred dnevi izbrana za Pomurko leta)*

Spoštovana gospa Stanka!

Želim Vam izraziti svojo zahvalo in vse priznanje, da ste se potegnili za čast in zagovor našemu dobremu pokojnemu patru Baziliju, ki se je resnično trudil in se do zadnjega diha žrtvoval za dobrobit naše slovenske skupnosti. V dokaz moje hvaležnosti in v drag spomin dobremu patru Baziliju rade volje obnavljam naročnino za Vaš in naš Glas Slovenije.

Sprejmite lepe pozdrave od

Marije Martin, Victoria

Glas Slovenije

Vesele Božične praznike in srečno novo leto Vam želi
oktet LESNA, Slovenj Gradec

Uredništvo Glas Slovenije

Tople pozdrave iz Pertha in vse najlepše za Božič in novo leto
Loize in Grace Kossi, Perth

Lepe božične praznike in srečno novo leto
Metka Čuk

Slavonic Studies

Macquarie University, Sydney

Uredništvo Glas Slovenije želi srečno in delovnih uspehov polno novo leto 1998 uredništvom časopisov in revij, ki nam jih tako zvesti in redno pošiljajo. Upamo, da tudi oni z veseljem sprejemajo naš Glas Slovenije. Prav tako se zahvaljujemo in želimo srečno 1998 vsem, ki nam v Internetu dovoljujejo dostop do njihovih informacij.

DELO FAX

STA

RTV SLO

VTV VELENJE

RADIO OGNJIŠČE

MOREL

PRIMORSKE NOVICE

VEČER

JANA

SLOVENSKA BRAZDE /tednik SLS/

DEMOKRACIJA /tednik SDS/

VIR /štirinajstdnevnik SKD/

SVOBODNA SLOVENIJA /Argentina/

RODNA GRUDA

REVIJA SLOVENIJA

NAŠA SLOVENIJA

MAG

NAŠ TEDNIK /Avstrija/

NEDELJA/Avstrija/

NOVI GLAS /Italija/

ŽENEVSKE NOVICE /Švica/

NEWSLETTER -POROČILA /ZDA-dr. Edi Gobec/

MISLI /Avstralija/

SVOBODNI RAZGOVORI /Avstralija/

THE AUSTRALIAN SLOVENIAN REVIEW

/Avstralija/

KLUB TRIGLAV - Sydney

Glasu Slovenije

V imenu Kluba Triglav Vam želimo vesele Božične praznike, srečno in polno uspehov novo leto 1998.

Miran Špicar, tajnik

SLOVENSKI KLUB PERTH

V imenu Slovenskega kluba Perth iz Zahodne Avstralije želimo Glasu Slovenije mnogo uspeha v novem letu 1998

Ferdo Pestotnik
predsednik

Draga Stanka,

želim mnogo sreče in zdravja v letu 1998 Vám osebno in upraviteliu Glasu Slovenije.

Vesel sem, da Slovenci tukaj v Avstraliji lahko čitamo po tolikih letih novice iz domovine Slovenije, ki jih prinaša Vaš Glas Slovenije. Dobro delo!

Najlepše pozdrave
Ivan Smole, NSW

Spoštovana gospa urednica!

Lansko leto (1997) decembra meseca sem bil doma v Sloveniji. Ko sem potoval z letalom nazaj v Avstralijo, sem napisal pesem, ki Vam jo pošiljam.

Moj rojstni kraj

V Halozah zelenih z vinsko trto prepletenih sem se rodil.

V Halozah zelenih z vinsko trto prepletenih sem mladost pustil.

Poleteje je prišlo in jaz odločim se, da grem v tuji svet. Haloze niso več zelene, ampak so rumene in vinska trta spet rodila je te zlate vinske jagode, jesen se vrnila je in spremenila je te lepe Haloze.

Jaz tudi sem vrnil se, jaz tudi spremenil sem se. Moja glava zdaj pokrita je z belimi lasmi - tudi Haloze so zdaj pokrite z belimi snežinkami.

Zima se vrnila je v

te lepe Haloze.

Haloze bodo zopet ozelenete, ko pomlad se vrnila bo a mene tukaj več ne bo.

S solznimi očmi se vračam v svojo novo domovino.

Lepe Haloze, nasvidenje!

Vas pozdravlja in Vam želi srečno in uspešno

NOVO LETO 1998

Simenko Ignac,
Južna Avstralija

Svobodni pogovori

V objavo: Glasu Slovenije

Slovenska država in Cerkev se bosta dogovorili brez našega razpravljanja

Draga urednica!

Rada bi navedla nekaj svojih misli, ki so se mi porodile ob branju dopisa Jožice Gerden iz Mildure, ki ste ga objavili v Glasu Slovenije dne 20.12.1997.

Najprej naj povem, da sem Jožico srečala leta 1995 v Ljubljani in da sva preživeli nekaj dni skupaj. Bila mi je všeč, saj se mi je zdela odkritosrčna in prijazna.

Najbrž tudi v tem dopisu misli dobro a vendar bi rada pojasnila nekatere njene trditve z mojega stališča, čeprav se verjetno ne strinjam z njenim. Po moje pater Bazilij, četudi bi še živel, ne bi spremenil odnose med Slovenci v Avstraliji, saj niso nič drugačni kot so bili v času njegovega življenja. Spomin me popelje nazaj v tiste čase, ko smo v Melbournu in Sydneyu odkrivali spomenik Otonu Župančiču in Ivanu Čankarju. Takrat smo se delili na bele in rdeče, in prav v tem razdoru je imel pater Bazilij svoj delež. Tisti, ki smo sodelovali s Slovensko izseljensko matico smo bili v "njegovi knjigi" zapisani kot udbovci pa čeprav je potekalo naše sodelovanje le v okvirju kulturne dejavnosti. Danes se med seboj dajeta Slovenski narodni svet Viktorije in Svet slovenskih organizacij Viktorije, tako da je slovenska skupnost prikrajšana za marsikatero kulturno prireditev, ki jo organizirajo iz domovine.

Ne vem kje Jožica in drugi zaznavajo napade na slovensko Cerkev, mislim na napade tukaj v Avstraliji. Če kdo pokritizira zastopnike te ustanoval s tem ni rečeno, da je napadena Cerkev, ampak s tem le pokaže na njene nepravilnosti in nekorektne odnose, ki jih lahko imajo tudi predstavniki Cerkve, saj so končno tudi oni ljudje kot vsi drugi - se pravi, da imajo dobre in slabe lastnosti. Te pa so prihajale bolj do izraza v času vojne, saj so bili nekateri duhovniki vdani borcem proti nacizmu in fašizmu, drugi pa so sodelovali z njima v upanju, da bosta ta dva zmagala in bo komunizem odpravljen. Večina ljudi je takrat videla rešitev v borbah proti okupatorju in ne v onih, ki so okupatorja sprejeli in pozdravili na stadionu v Ljubljani. Tisti, ki še niste bili takrat rojeni, ste lahko pred nekaj dnevi sledili tem dogodkom na televizijskem ekranu.

Jožica bi morala tudi vedeti, da je bila Spomenka Hribar prva, ki se je zavzemala in pisala o tem naj bi se z Obeliskom spomnili vseh žrtv, ki so izgubile življenje v vojni, pa najsi da so se borili na levi ali desni strani in da je zaradi tega bila v hišnem priporu. Ona se ni prestrašila takratnega režima, povedala je kar je mislila da je moralno in pravilno. Tako pove tudi danes vsem tistim, ki silijo v drugo skrajnost, da so na napačni poti in da ne bodo rešili težav v katerih se znajde vsak narod na prehodu iz enega sistema v drugi.

Navadni ljudje vemo le površno kaj se dogaja za kulisami in tako ne moremo ne braniti ne obsojati tega ali onega. Nekaterim vre kri, ker slišijo, da Cerkev zahteva polja, gozdove, narodne parke in drugo. Kolikor mi je znano skušata Vlada in Cerkev priti do kompromisa da bi ne trpel tisti človek, ki že leta in leta obdeluje to zemljo in skrbi zanjo. V bližnji bodočnosti bo vse manj delovnih mest v podjetjih in v uradih in zemlja bo tista, s katero bo preživel marsikdo. Mislimo moramo na slovenskega kmeta, ki mu je vedno nekdo odvzemal zemljo; v fevdalnem obdobju jo je izgubil, ker ni mogel plačevati visokega davka, v socializmu so njegovo imetje podržavili, sedaj pa naj bi marsikateri kos zemlje pripadel Cerkvi.

Vedeti moramo, da bo zemljišče postal last Vatikana in ne last slovenske Cerkve. Primer iz Avstralije: po požaru na Macedonu, ki je opustošil ta kraj leta 1982 je zgorelo nešteto domačij in tudi tamkajšnja cerkev. Domove so pozidali, cerkev pa ne. Nekdo je hotel to zemljišče odkupiti, oglasil se je pri cerkvenih oblasteh pa so mu povedali, da mora za to prositi Vatikan. Slovenija ima premalo zemlje da bi jo delila z Vatikanom. Nekdo bo rekel, da je bila dotična zemlja last Cerkev; ja, ja, toda kmet jo je obdeloval in skrbel zanjo. Torej zemljo tistem, ki jo obdeluje da se preživi.

Cerkev ne bo zaradi tega propadla, imata še vedno toliko druge vrednosti da se preživijo vsi njeni pastirji in voditelji.

V upanju, da bosta Cerkev in slovenska Država rešili to vprašanje brez našega razpravljanja in vroče krv želim vsem bralcem srečno novo leto 1998.

- Ivanka Škof, Macedon, Victoria

V objavo: Svobodnim razgovorom The Australian Slovenian Review in Glasu Slovenije

Osvodilna Fronta, boljševiška dekla, zopet mobilizira

Dvignem slušalko in pritisnem gumbe:

"Srečno 1998 in mnogo zdravja!" Na drugem koncu se oglaši urednica Svobodnih razgovorov Pavla Grudnova:

"Tudi tebi, vendar ti moram sporočiti slabo novico."

"Kaj se je zgodilo?" poizvedujem. "Pa da vendar ne gori gozd v Modrih gorah?"

"Tisto ne; samo izključili smo te iz uredniškega odbora."

Potem še v isti sapi doda:

"Zaradi politike in ker razdvajaš skupnost. Sicer pa imaš tudi svoje glasilo Domobrantsko pismo."

"Ali se je uredniški odbor sestal in glasoval?" me zanima.

"Tisto ne, ni bilo niti potrebno, ker se je zgodilo spontano. Rekli so, da je že zadnji čas." pravi urednica. Kdo in kaj so rekli, mi ni povedala. Med kramljanjem za nameček še izvem, kako borbeno moja sobesednica nasprotuje vrnitvi zaplenjenih cerkvenih gozdrov.

"Cerkev naj bo ubožna." Tako pravi in zaključi stavek s piko, ki jo jaz v mislih spremem v vejico ter glasno dodam še tri besede: "Partija pa bogata!" Nato prejmem še nasvet:

"Le piši in kleši na Mount Mileni, samo politiko opusti."

Slovenska izseljenska matica, družba žalostnega spomina, se še vedno udinja boljševiškemu omrežju, čeprav menda ni več vključena v Udbin računalnik. SIM še vedno razbija našo skupnost in žali spomin slovenskih domobrancev.

Takole je potekala najnovejša partizanska ofenziva, ki jo je sprožil ljubljanski časnikar Aleksander Lucu takoj po smrti patria Bazilija Valentina v lanskem juliju. Pater Bazilij bi bil po rdečih virih v maju 1945 na Koroškem priča pri pregovorih med britanskimi zasedbenimi oblastmi in predstavniki slovenske katoliške Cerkve. Tam naj bi odločali, kdo odpluje v Argentino in kdo gre v Titovo klavnico. Lucu do sedaj še ni podprt svoje pošastne zgodbe z dokazi in se tudi ni opravičil naši skupnosti.

Sydneyjskega slovenskega radia SBS naj niti ne omenjam. Ta je vedno pripravljen za kakšno raco. Kot denimo tisto o dekletu, ki v domovini ni mogla pokopati očeta, vse dokler župnik ni prejel denarja. Šele ko je žaluoča prodala prepotrebeni šivalni stroj in edino tele iz hleva, je župnik opravil pogrebni obred.

Tudi sydneyjska The Australian Slovenian Review (poleteje 1997) se je vede ali nevede pridružila partizanski ofenzivi. Revija, ki naj bi bila nepolitična, je na zadnji zunanjih platnici še kako krepko poseglja v politiko. Pod naslovom "Mali ljubljanski Goebbels", ki ga previdno obdaja narekovaja, z nekam ponarejeno naivnostjo dodaja mojim ideološkim nasprotnikom na avstralskem prizorišču kamenje, čeprav ga sama ne meče. Revija tudi ve povedati, da so me imeli na Titovem spisku vojnih zločincev. To že drži. Dodajmo še, da imam tudi jaz svoj spisek vojnih zločincev: Tito, Kardelj, Kidrič, Ribičič, Šentjurčev, Avbelj, Polak in campagnia bella.

Urednico Revije Irene Starihovo sem imel priložnost spoznati v Ljubljani na lanskem simpoziju za slovenske časnikarje po svetu. Mlada, privlačna, prijazna in fotogenična plavolaska z zvezdavimi očmi tiste dni ni kazala posebnega razumevanja za politiko. Vendar, kako hitro je zabredla vanjo. Kdo jo je zapeljal v nevarne vode? Ji je spodrsnilo ali so jo pahnili?

Naj ob tej priložnosti ponovim, da sem bil v Avstraliji trikrat rehabilitiran: v liberalni stranki, v senatu in na vrhovnem sodišču. Britanski konzul v Ljubljani pa je 21. junija 1946 obvestil svojo vlado, da je bil Urbančič že pred vojno poznan kot protikomunist. To je bil razlog, da je Titov režim zahteval njegovo izročitev. Urbančič ni bil v nobenem pogledu vojni zločinec. In še to pravi obvestilo: "Če je sodeloval s sovražnikom, je bilo to samo po sili okolnosti in ne po svoji naklonjenosti."

Adijo pa zdrava ostani, Pavla. Politična križanka je že skoraj rešena.

- Ljanko Urbančič, Sydney

V proračunu 1998 ne bo denarja za Slovensko izseljensko matico, Svetovni slovenski kongres in sofinanciranje radijskih in TV programov za Slovence po svetu?

Nekateri poslanci so izrazili pomisleke, ker predlog proračuna pri postavkah SIM, SSK ter sofinanciranje radijskih in TV programov za Slovence po svetu v nasprotju z letom 1997 ne predvideva nobenih sredstev. Slovencem v zamejstvu je namenjenih 1,3 milijarde tolarjev, Slovencem po svetu pa le 175 milijonov tolarjev.

Je Slovenija Piranski zaliv že prepustila Hrvaški?

Demokrati Slovenije, ki so doslej zbrali in predložili slovenski vladi več kot 1000 podpisov za državljanško zahtevo po ohranitvi celovitosti Piranskega zaliva pod suverenostjo Republike Slovenije, opozarjajo javnost na popuščanje slovenske vlade glede prihodnjega statusa Piranskega zaliva. Menijo, da je iz povzetkov izjav slovenskega zunanjega ministra Borisa Frleca na tiskovni konferenci 13. januarja razvidno, da je slovenska vlada kljub zatrjevanju, a vse bolj mlačnemu, da je slovensko stališče obratno, ta že privolila v to, da se odpove tretjini Piranskega zaliva in s tem tudi neposrednemu dostopu do mednarodnih voda. Minister Frlec na te dvome ni odgovoril jasno in nedvoumno.

Slovenija tudi uradno v VS ZN

S 1. januarjem 1998 je postala Slovenija tudi formalno 15-članica Varnostnega sveta Združenih narodov, to je za deželo veliko priznanje pa tudi obveza.

Lek registriral že tretje zdravilo v ZDA

Zdravilo se imenuje Bromokriptin in je prvi in edini generik v skupini ergot alkaloidov na ameriškem trgu. Namenjeno je za zdravljenje parkinsonizma in določenih hormonskih motenj (bolezni s povečanim izločanjem hormona prolaktina, premnstruaini sindrom pri ženskah, vnetje in spremembe v mlečnih žlezah) ter nekaterih drugih bolezni. S to odobritvijo je postal Lek vodilna farmacevtska industrija v svetu kot proizvajalec izdelkov iz skupine ergot alkaloidov.

Ljubljana ima novo županjo
Viko Potočnik, članico
Drnovškove
Liberalne demokracije (LDS)

Odgovor 97

V Uri evropske resnice (nekaj zajetnih strani teksta) so slovenski intelektualci, zbrani okoli Nove revije opozorili na nujnost preloma s totalitarnim sistemom v Sloveniji. Temu so ob koncu lanskega leta še dodali Odgovor 97, v katerem vabijo državljanke in državljanje Slovenije, da s svojimi podpisi podprejo njihovo zahtevo, ki glasi: "Zahtevamo, da Državni zbor Republike Slovenije odločno in z razločnimi besedami obsoji delovanje komunističnega totalitarnega režima v Sloveniji in s tem jasno razmeji demokracijo od totalitarizma." Med drugimi podpisniki so tudi Viktor Blažič - publicist, Aleksander Zorn - urednik, Rudi Šeligo - pisatelj, dr. Jože Pučnik, profesor, Drago Jančar - pisatelj in urednik, Niko Grafenauer - pesnik in urednik, dr. Jože Snoj - profesor in pisatelj, dr. Jože Mahnič - profesor, Drago Demšar - odvetnik, dr. Alojzij Šuštar - ljubljanski nadškof in metropoli v pokolu, Janez Gradišnik - pisatelj in prevajalec ter drugi.

Cerkev moratorija na denacionalizacijo gozdov ne bo podaljšala

To je izjavil Mag. dr. Anton Stres na dan, ko je rok podaljšanja že iztekel. To pomeni, da je treba vračati vse v naravi, ali pa se na hitro dogovoriti, da je en del vrnjen v naravi, en del pa Cerkev proda. "Smo lastniki in prodajamo, ne pa moledujemo za nekaj, kar nam je država dolžna dati", je izjavil Stres. Gozdovi tudi po sklepnu ustavnega sodišča pripadajo Cerkvi. To kar bo dobila nazaj je last katoličanov, je še dejal Stres. "Sramota, da bi zdaj stvari, ki jih imamo, enostavno prepustili nekaterim lakomnem, mi pa bi še naprej beračili v tujini."

Borut Pahor, predsednik ZLSD predstavil osnutek Deklaracije o narodni spravi

Predsednik Združene liste socijalnih demokratov (ZLSD) Borut Pahor je na novinarski konferenci predstavil osnutek Deklaracije o narodni spravi in ga predal predsedniku državnega zbora Janezu Podobniku. Posebej se je zahvalil Spomenki Hribar, ki je sodelovala pri pripravi deklaracije. Pahor je dejal, da iz njihovega dokumenta veje predvsem pozitivna načrtnost.

Samomori vzeli več življenj kot prometne nesreče

Lani si je v Sloveniji vzelo življenje 548 ljudi, med njimi je bilo kar 435 moških, največ se jih obesi, petdeset se jih je ustrelilo, 25 utopilo, 21 skočilo pod vlak. Na cestah pa je umrlo 352 ljudi.

Prav gotovo pa je 9. januar za Slovence zagotovo eden od najbolj črnih v tem letu, saj si je v 24 urah življenje vzelo kar osem ljudi, starih od 25 do 70 let. Največ v Ljubljani (trije). Med samomorilci je bilo pet moških in tri ženske.

V Slovenijo le prispeval canadair

Prvo od dveh manjših potniških letal na reaktivni pogon canadair regional jet 200 ER, ki ju je naročil slovenski letalki prevoznik Adria Airways v Montrealu, je prispealo na Brnik. Ima 50 sedežev in je tišji in dvakrat hitrejši kot dash 7.

Slovencem po svetu ob Božiču in vstopu v leto 1998

Milan Kučan - predsednik RS:

"Čas praznikov je čas premisleka o ravnanjih v preteklosti, čas premisleka o prihodnosti, čas najlepših želja svojim bližnjim, sorodnikom, prijateljem, znancem, svojemu narodu, svoji državi. Ko imam priložnost, da vam sporočim svoje želje, naj zapišem, da vsem skupaj želim predvsem mnogo medsebojnega razumevanja, strpnosti; da bi zmogli določiti preteklosti v vsem hudem in dobrem pravi prostor v sedanjosti in prihodnosti; da bi vstopili v novo leto, korak bliže novemu stoletju brez jeze drug na drugega, spravljeni s seboj in z drugimi; da bi živeli v sožitju in z mislimi na lepše čase za nove rodove. Drage rojakinje in rojaki, želim vam vesele božične praznike in vso srečo v novem letu, naj vam bo prijazno in naj bo prijazno Sloveniji."

dr. Franc Rode - ljubljanski nadškof in slovenski metropolit:

"... Drage Slovenke in Slovenci, ki živite zunaj naše domovine: ob božičnih praznikih, ko sta se razodeli dobrotljivost in ljubezen našega Boga in ko je zasijala nova luč miru in upanja našim srcem, prejmite moj srčni pozdrav. Naj vam novo-rojeni Odrešenik podeli radost, srečo in mir."

Mihaela Logar - Državna sekretarka za Slovence po svetu

"Ob koncu leta, ko običajno drug drugemu izražamo lepe misli in želje, vas tudi jaz pozdravljam z dobrimi nameni, da si bo Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu v okviru svojih pristojnosti tudi v prihodnje prizadeval ustvarjati razmere, da bo Slovenija v vsakem pogledu tudi za vas prijazna domovina... Naj vam v svojem imenu in v imenu sodelavcev zaželim vesele božične praznike ter srečno in uspehov polno novo leto 1998, in seveda, ne pozabite na svojo domovino Slovenijo..."

Placido Domingo kmalu v Sloveniji

Dunajski božični sejem, ki je eden največjih na svetu in Božični koncert, ki ga režira velika opera zvezda Placido Domingo je tudi ob lanskem Božiču zasijal v vsej svoji posebnosti. Operni pevec je Janini poročevalki Petri Kancler to pot zaupal, da bo julija '98 zanesljivo nastopil v Ljubljani.

Incident na slovensko - hrvaški mej

Na Hrvaškem so na dan Svetih treh kraljev, ko je pri njih dela prost dan, 60 metrov od državne meje s Slovenijo, prijeli dva slovenska delavca obveščevalno-varnostne službe obrambnega ministra RS v službenem vozilu, ki sta vohuniila na ozemlju Hrvaške. Državni zbor Slovenije še vedno raziskuje kdo je naročil akcijo in ali ni šlo za namerno izzvan prekršek. Vsekakor so si Hrvati že dlje časa že zelo takoj draga oprema, kot je bila v slovenskem vozilu, zdaj so jo zajeli, vredna pa je milijon mark.

Očesna banka

V prvih mesecih novega leta bo tudi Slovenija dobila svojo očesno banko. V njej bodo shranjene roženice preminulih darovalcev, zdravniki pa jih bodo lahko presadili tistim, ki bi brez tega posega za vselej izgubili vid.

Velenje se razvija

V mestu se razvijajo nove dejavnosti, saj je postal izkopavanje premoga predrago. Te nastajajo v obrti, trgovini, šolstvu raziskovanju in še kje. Zaživelo je višje šolstvo, s prizidkom h Glasbeni šoli pa so jeseni omogočili začetek visokošolskega študija glasbe. Velenje je dobilo status mesta 20. septembra leta 1959.

Slovenija bo uvažala indonezijski premog

Ta premog bo cenejši, ogrevanje pa ne. Aprila letos bodo v kotlih ljubljanske TE-TOL opravili industrijski preizkus pet tisoč ton novega indonezijskega premoga, konec septembra in v začetku oktobra pa še 50 tisoč ton.

MISEL

Cudovito je bilo, da so odkrili Ameriko, še bolj cudovito pa bi bilo, če bi jo zgrešili.

MARK TWAIN

Irena Polanec

Irena Polanec Slovenka leta

Laskavi naslov Slovenka leta, ki ga že deseto leto podeljuje revija Jana, je letos osvojila priznana slovenska slikarka Irena Polanec. Pridelitev je bila 6. januarja v operni hiši v Ljubljani. Polančeva je večino svojega ustvarjalnega obdobja preživelova v Parizu. Kot edina slovenska umetnica se je lani med drugim uvrstila v izbor najstarejšega salona na svetu - Salon des Artistes Francais v Parizu.

Razglasitev Pomurca in Pomurke leta '97

Radio Murski val iz Murske Sobote že nekaj let prek radijskih valov išče Naj Pomurca in Pomurko leta. Prejeli so 400 telefonskih klicev. Pri moških je dobil največ glasov (171) Milan Kučan, Prekmurec in predsednik države, pri ženskah je laskavi naslov za Pomurko leta prejela kar z 118 glasov Smilja Baranja.

Podelili Prešernove nagrade

Upravni odbor Prešernovega sklada se je letos odločil, da sta dobitnika Prešernove nagrade scenografska Meti Hočvar in pisatelj Saša Vuga. Nagrade Prešernovega sklada so prejeli kipar Jakov Brdar, koreograf Matjaž Farič, pisatelj Uroš Kalčič, igralka Miralda Milada Kalezič, oblikovalka Eta Sadar Breznik in filmski režiser Igor Šterk.

Primorsko vino iz Kivija

Steklenico izbranega kivijevega vina je v Slovenijo pred leti prinesel iz Avstralije Cvetko Stantič, gospodarstvenik, širši javnosti poznan kot podpredsednik GZS. Do takrat je bilo za Slovenije eksotično vino nepoznano. Leta 1996 pa so ga prvič pridelali na Primorskem, pri Wanekovih v Rožni dolini pri Novi Gorici. To polsuho vino je rumenkasto zelene barve in nekoliko sladkastega okusa, s 7,5-odstotno alkoholno stopnjo. Vsebuje veliko vitamina C. Kivijevino v velikih količinah pridelujejo samo v Avstraliji in Novi Zelandiji.

MISEL

Bedaki utirajo poti, ki si jih nato izposodijo modrijani.

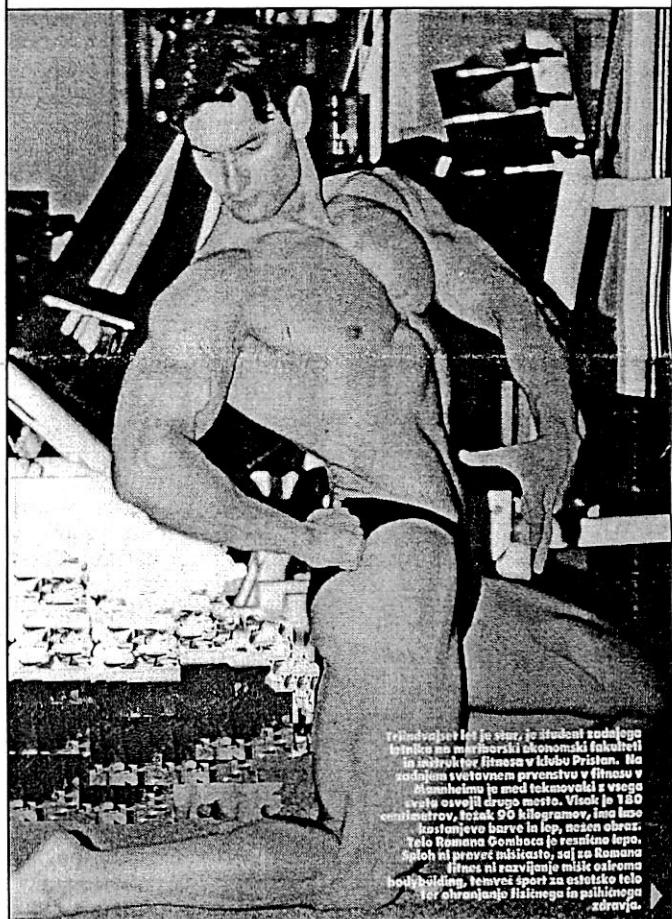
CARLO DOSSI

Steklenica slovenskega
kivijevega vina

Slovenec drugi najlepši na svetu

Triindvajsetletni študent z mariborske ekonomske fakultete in inštruktor fitnesa v klubu Pristan, Sobočan Roman Gomboc je na zadnjem svetovnem prvenstvu v fitnesu v Mannheimu osvojil drugo mesto. Za Romana fitnes ni pretirano razvijanje mišic oziroma bodybuildinga, temveč šport za estetsko telo ter ohranjanje fizičnega in psihičnega zdravja. /Jana/

Triindvajsetletni študent z Mariborske ekonomske fakultete in inštruktor fitnesa v klubu Pristan. Na zadnjem svetovnem prvenstvu v fitnesu v Mannheimu je med tekovalki z vsega sveta osvojil drugo mesto. Vsički je 180 centimetrov, težak 90 kilogramov, ima krepkostenjivo barve in lep, rezen obraz. Telo Romana Gomboca je resinko lepo. Svetih ni preverj mišicist, saj želi Roman fitnes ni razvijanje mišic oziroma bodybuilding, temveč šport za estetsko telo ter ohranjanje fizičnega in psihičnega zdravja.

Odlični bohinski siri

Ko sta Cvetka in Andrej Čulk iz žalskega A&C Marketinga sredi leta 1995 najela sirarno Gozdarske kmetijske zadruge Srednja vas v Bohinju, je o njunem uspehu dvomilo precej domačinov. Zdaj povpraševanja po sirih, mleku in skuti ne morejo zadovoljiti. Za novo tehnologijo je doslej podjetje porabilo 50 milijonov tolarjev.

Trgovina z mamil preko slovenskega ozemlja cveti

Cez Slovenijo poteka tako imenovana Balkanska pot, po kateri trgovci z drogo oskrbujejo uživalce mamil v zahodnoevropskih prestolnicah. Pripadniki mobilne carinske ekipe so 15. januarja ponovno na mejnem prehodu Fernetiči ustavili 47-letnega Ljubljancana Jožeta O. in v njegovem fiatu puntu našli več kot 5,6 kilograma heroina.

Na dohodninski lestvici za leto '96 vodi gostinec
V letu dni je bruto dohodek gostinca (ime niso smeli objaviti) znašal 62,6 milijona tolarjev, od česa mu je bila dohodnina odmerjena v znesku 30,4 milijona tolarjev. Med najmočnejšimi zaslужkarji je bilo osem samostojnih podjetnikov, dva opravljalta gostinsko dejavnost, dva se ukvarjata s pravnim svetovanjem, po eden pa s tržensko dejavnostjo, s predelavo plastičnih mas, s prevozom tovora ter storitvami s težko gradbeno mehanizacijo in z notarsko dejavnostjo.

Ob 150-letnici Linhartovega "Ta veseli dan ali Matiček se ženi"
6. januarja 1848, pred 150 leti, je bila v Novem mestu, v dvorani nemškega Kazina v gostilni "Pri solncu" slovenska krstna uprizoritev Linhartovega "Matička". Tomaž Linhart, utemeljitelj slovenske dramatike, je svoj prvenec "Zupanovo Micko" sam zrežiral konec leta 1789 v ljubljanskem stanovskem gledališču, odrško uprizoritev svoje druge veseloigre "Veseli dan ali Matiček se ženi" pa ni dočakal.

Svetniki ovadili organizatorja meseca kulture

Na državno tožilstvo so vložili kazensko ovadbo zoper odgovorne osebe za Evropski mesec kulture zaradi prikrivanja informacij o finančnem poslovanju ter suma o nezakonitem, razispnem in negospodarnem ravnjanju s proračunskimi sredstvi mestne občine Ljubljana in Slovenije. Pregledali bodo tudi zaključne račune obnove Zavoda sv. Stanislava in papeževega obiska v Ljubljani.

Na poštah ne bo mogoče več dvigovati gotovine

Na okencih Pošte Slovenije po 31. januarju ne bo več mogoče poslovati s čeki tekočih računov in s hranilnimi knjižicami. Za prekinitev so se odločile članice Združenja bank Slovenije zato, ker se niso mogle dogovoriti s Pošto Slovenije in Poštno banko Slovenije o načinu izračunavanja stroškov.

Ssimpozij o misijonarju Frideriku Baragi

Zveza zdgodovinskih društev Slovenije in občina Trebnje sta pripravili celodnevni Baragov simpozij. Na njem so slovenski zdgodovinarji vsestransko osvetili okoliščine in pomen dela trebanjskega rojaka Friderika Barage, škofa, misijonarja, pa tudi Cerkev na Slovenskem in Trebnje v Baragovem času ter izseljevanje Slovencev sredi 19. stoletja.

Združenje razlaščencev (ZLRP) išče pomoč v EU

ZLRP se je odločilo internacionalizirati problematiko kršenja človekovih pravic v Sloveniji, piše Delo. Zato je vse gradivo prevedlo v angleščino in druge evropske jezike ter ga v obliki publikacije z naslovom "Denationalization in Slovenia" razposlalo na najpomembnejše naslove evropskih ustanov in tudi v ZDA. Razlaščenci menijo, da si država prizadeva, da bi vrnila čim manj, pri tem nosi posebno odgovornost Igor Bavčar, saj je po funkciji dolžan skrbiti za usklajevanje evropskih predpisov s predpisi kandidatke za članstvo v EU - Slovenije.

Nižje carine

S 1. januarjem so se za tisoče izdelkov iz 30 držav, s katerimi je Slovenija podpisala sporazum o prosti trgovini, spet znižale ali pa odpravile carine. Gre za industrijske proizvode, vključno z avtomobili, iz Evropske unije, Cefte, Efte, Hrvaške in še nekaterih drugih reformnih držav. Tako bodo lahko v Slovenijo uvažali tudi avtomobil Škoda iz Češke brez carin.

Novice iz Maribora

Bo vlogo Zagreba zamjenjal Maribor?

Videti je, da bo namesto Zagreba prevzel vlogo regionalnega evropskega središča v mednarodni kontroli zračnega prometa Maribor. To pa pomeni, kot piše Globus, da bi Hrvaška s tem izgubila na destine milijonov dolarjev in da bi vložili v mariborskoga več kot 100 milijonov ameriških dolarjev in zaposlili kakih 150 strokovnjakov. Glavni razlog naj bi bil v nezaupanju Eurokontrola do hrvaškega sistema kontrole letenja, s čimer pa hrvaška javnost ni seznanjena, piše Globus.

Krematorij kmalu tudi v Mariboru

Na Tezenski Dobravi je mariborski župan dr. Alojzij Križman položil temeljni kamen novega objekta - upepeljevalnico. Zdaj je treba kar nekaj časa čakati na upepeljitev v Ljubljani.

Odprli zadnji del hitre ceste

16. januarja je stekel promet po štirih pasovih po celotni hitri cesti Slivnica-Maribor-BDC, tudi med priključkom Jeklo-tehna in BDC. Tako se je zdaj od Šentilja do Vranskega po celotni poti peljati po avtocesti.

dr. Ludvik Toplak novi predsednik Podonavske rektorske konference

Rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Ludvik Toplak je za naslednja tri leta postal novi predsednik te konference, ki združuje 137 evropskih univerz, med katerimi so zlasti aktivne najstarejše univerze: dunajska, praška, krakovsak, budimpeštska, zagrebška in druge.

Mednarodna telefonska centrala še v Mariboru

"Ta projekt je za Maribor tako pomemben, kot prihod železnice pred stopetdesetimi leti" je ob podpisu pogodbe o dobavi in montaži mednarodne telefonske centrale dejal minster za promet in zvezne Anton Bergauer.

Toti big band slavi

10. februarja bo mariborski orkester Toti big band, ki deluje kot društvo slavil petletnico uspešnega delovanja.

Iz slovenskega tiska v enem stavku

Mc Donald's prihaja v Koper

Univerza je rehabilitirala politično odstreljene učitelje

Slovenski astronom Herman Miku doslej odkril 11 malih planetov in spregovoril o odkritju asteroidov - verjetnost trčenj z Zemljo ni zanemarljiva

Slovenska tajna policija (udba) zažgala na tisoče dosjejev - izginili dokazi terorja

11. januarja je bil Gala koncert v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma ob triletnici Radia Ognjišče

Terme Čatež postale večinski lastnik Hotelov Koper

Bomo od Nemcev kupili rabljeno orožje

Trgovci s petimi kilogrami heroina gredo za zapah

S 4,80 promila alkohola v krvi za volantom

Alkoholiziranih kar 73 odstotkov voznikov

Do konca januarja bo vlada preverila, kateri direktorji so si vzeli preveč denarja

Nagrado Zlata ptica prejel režiser Igor Sterk za film Ekspres, ekspres

Svetovno prvenstvo v plavanju

- Perth, Avstralija

Iz Perth smo sprejeli sledeče fax sporočilo Darjana Petriča, vodje slovenske ekipe in nekdanjega slavnega plavalca:

Od 7. do 18. januarja 1998 poteka v Perthu, Zahodna Avstralija, svetovno prvenstvo v plavanju. Udeležuje se ga 125 držav, s 1200 plavalci, kar je rekord. Kot zanimivost naj navedem, da se je svetovnega prvenstva leta 1991, ki je bilo prav tako v Perthu udeležilo le 59 držav. To gre pripisati tudi dejству, da so si v zadnjih sedmih letih izborile samostojnost številne države, med njimi seveda tudi Slovenija.

Prvenstva se udeležuje devet plavalk in plavalcev iz Slovenije ter pet spremmljevalcev:

Metka Šparavec (Maribor) - plavanje

Nataša Kejžar (Kranj) - plavanje

Alenka Kejžar (Kranj) - plavanje

Maša Jamnik (Kranj) - daljinsko plavanje

Jure Bučar (Ljubljana) - plavanje

Marko Milenkovič (Kranj) - plavanje

Peter Mankič (Ljubljana) - plavanje

Igor Majcen (Ljubljana) - daljinsko plavanje

Nace Majcen (Ljubljana) - daljinsko plavanje

Ciril Globočnik (Radovljica) - selektor in trener ženske ekipe

Borut Klinec (Ljubljana) - trener moške ekipe

Alenka Pirc (Kranj) - maserka

Moja Jamnik (Kranj) - vodja za daljinsko plavanje

Darjan Petrič (Kranj) - vodja ekipe

What's cute, friendly and destined to become world famous?

It's Rocky, the Western Rock Lobster, a character you are going to be seeing a lot more of in the future as the official mascot for the Championships. Developed by designer/illustrator Jill Ruse from an idea suggested by the Organising Committee, this delightful character has been designed to signify the fun loving atmosphere of Perth and the Championships.

"My main objective was to make it as cute and cuddly as I could while keeping the design true to the nature of the crustacean. One of the more challenging issues was to create a character for synchronized swimming, but we feel it has been achieved with the addition of eyelashes and some decorative elements."

Stojijo (od leve proti desni): Peter Mankoc, Jure Bucar, Marko Milenkovic, Ciril Globočnik, Borut Klinec

Sedijo: Alenka Pirc, Nataša Kejžar, Metka Šparavec, Aленка Kejžar.

REZULTATI - Končna uvrstitev slovenskih plavalcev:

12. Metka Šparavec, 100 m prost (65,36 slovenski državni rekord)
17. Metka Šparavec, 50 m prost (26,30)
19. Alenka Kejžar, 200 m mešano (2:19,57)
19. Jure Bučar, 1.500 m prost (16:03,77)
20. Marko Milenkovič, 400 m mešano (4:31,89)
21. Nataša Kejžar, 100 m prsno (1:12,30)
21. Jure Bučar, 400 m prost (3:59,51)
22. Alenka Kejžar, 100 m hrbtno (1:04,75 slovenski državni rekord)
24. Jure Bučar, 200 m prost (1:53,70)
25. Nataša Kejžar, 200 m mešano (2:21,09)
26. Peter Mankič, 100 m delfin (55,53)
28. Marko Milenkovič, 200 m mešano (2:09,80)
33. Peter Mankič, 100 m prost (51,59 slovenski državni rekord)

Avstralija je osvojila 7 zlatih medalj, 8 srebrnih in 10 bronastih

Darjan Petrič

Darjanu Petriču se najlepše zahvaljujemo za poslana sporočila. Prav tako pa tudi našemu rojaku iz Perthu Maxu Namestniku, ki nas je obvestil o prvenstvu in se trudil, da bi bili čim bolje obveščeni.

Glas Slovenije

Morda niste vedeli... da je 15. maja 1997 "poletela" nad 400 kilometrov visoko v vesolje, z vesoljsko ladjo Atlantis in astronavtom slovenskega porekla dr. Jerryjem Linengerjem, verjetno najbolj izobraženim vesoljcem, tudi naša slovenska zastava. Linengerju jo je poslal dr. Edi Gobec, direktor Slovenskega ameriškega raziskovalnega središča iz Ohia, ZDA.

Več o Linengerju in Uradno potrdilo NASE na strani 19

Friderik Pregl nesojeni prvi slovenski nobelovec

Od medicine do kemije

Friderik Pregl se je rodil 3. septembra 1869 v Ljubljani, očetu Raimondu Preglu in materi Gattin Friedericke, rojeni Schlaker. Njegov stari oče Miha, ki se je pisal Pregelj, je bil iz Ustij pri Litiji in je bil častni občan Ljubljane. Sodeloval je pri slovenskem preporodnem gibanju. Tako je zbral

stno napravo tudi ljubljanski univerzi.

»Trening energije«

Friderik Pregl je dobival številne ponudbe za raziskovalno delo na Dunaju, v Berlinu in Ljubljani, vendar je ostal zvest Gradcu, kjer je postal leta 1929 tudi častni občan. Gradec je prav zato priva-

V zadnjih letih svojega življenja si je neutrudno prizadeval, da bi skupaj z Akademijo znanosti na Dunaju začel podeljevati Preglove nagrade za znanstvenike, ki bi nadaljevali njegovo delo. Žal mu tega ni uspelo uresničiti. Kljub temu so imeli že v njegovem inštitutu številni nadarjeni študentje in znanstveniki možnost delati z njim in zelo se je trudil, da je oprema sledila razvoju na novih znanstvenih področjih.

denar za Čopov kip in ostalo mu je toliko, da so obnovili še Vodnikov in Linhartov spomenik. Friderik Pregl je končal ljubljansko klasično gimnazijo in med učitelji je bilo tudi nekaj slovenskih. Odličen je bil pri fiziki, ki jo je predaval Vincenc Boršner, učitelj, ki ga je zelo cenil tudi matematik Josip Plemelj, prav tako njegov učenec. Težave je imel pri slovenskem jeziku in tudi pri drugih predmetih ni posebno brihiral, vendar se je že v gimnaziji odločil za študij medicine. Po očetovi smrti in maturi se je z mamom, ki je bila iz nemške družine, preselil v Gradec. Tam je študiral in bil promoviran iz medicinskih ved ter pozneje iz fiziologije, ki ga je vse skozi zelo privlačila. Leta 1903 je objavil prva fiziološko-kemična dela in bil 1910. imenovan za rednega profesorja in predstojnika kemijskega inštituta na univerzi v Innsbrucku. Čez tri leta je bil že predstojnik medicinsko-kemijskega inštituta v Gradcu.

Kemija, zlasti odkritja na področju organske kemije, na katerih temelji proizvodnja organskih barvil, zdravil, umeitnih vlaken in strojil, streliv in razstreliv in vrste plastičnih izdelkov, je v tem stoletju močno spremenila naše življenje. Koral naprej je storil prav Friderik Pregl, ki je začrtal pot biokemiji. Presegel je ovire pri raziskovanju superaktivnih organskih spojin, ki jih je bilo mogoče izolirati le v minimalnih količinah, premajhnih za raziskave in uporabo. Njegov dosežek so bile nove aparature (prve je celo sam izpihal), ki so omogočile postopek izolacije teh spojin v uporabnih količinah. Kuhlmann v Hamburgu je prispeval izpopolnjene tehnicce in skupaj z njegovimi absorbcijskimi pripomočki je bilo tehtanje spet na moč preprosto. Leta 1925 je podaril tovr-

bil številne znanstvenike, ki so njegove metode vpeljali po raziskovalnih laboratorijih po svetu. Kljub temu se je rad odločil za študijska potovanja predvsem po nemških univerzah. Na podlagi njegovih dosegov se je odprlo raziskovanje v biohemiji od encimov,

meti je, da se je znanstvenik počutil v Gradcu kot doma v Ljubljani in konec koncov je tam živel tudi njegova družina. Stkal je prav tako veliko prijateljskih in znanstvenih vezi. Poleg tega je bil popotnik, ki je obiskal veliko evropskih držav in še posebno slovenske hribe. V Julijcih in Karavankah skoraj ni vrha, na katerega se ni povzpzel. Kot vnet hribolazec je preplezal tudi vrhove na Tirolskem in Švici. Ta »trening energije«, kot ga je sam poimenoval, je usmeril tudi na morje in predvsem na Jadran. Na eni izmed poti je bil udeležen v prometni nesreči, ki v tistem trenutku sicer ni bila usodna, toda leto dni pozneje, 13. decembra 1930, je zaradi težav s krvnim obtokom umrl.

Friderik Pregl je bil človek, ki ga je zanimalo veliko reči. Skoraj 30 let je delal kot sodni izvedenec za kemijo; vse sodnokemične raziskave s Štajerskega in Kranjskega so potekale na njegovem inštitutu. Obenem je delal kot

Profesor sociologije na graški univerzi J. Mokre je nekoč podražil dr. Antona Trstenjaka, češ da Slovenci nimamo nobenega nobelovca. Trstenjak pa mu je odgovoril: »To pa je zato, ker se je moral Slovenec v Avstriji najprej ponemčiti (tako ali drugače), če je hotel doseči kaj nadpovprečnega. Dokaz: vaša graška univerza ima do zdaj samo enega Nobelovega nagrada, kemika Fritza Pregla (1923), pa se ta je ponemčeni Slovenec.« Čeprav je imel Mokre v pogovoru vedno zadnjo besedo, je ob tem obmolknil.

hormonov, vitaminov in žolčnih kislin. Nastale so nove mikrotehnike v kemiji, biologiji, fiziologiji, medicini in na drugih področjih. Seveda so sledila tudi priznanja in nagrade. Za razvoj mikroanalize organskih spojin se mu je Akademija znanosti na Dunaju leta 1914 zahvalila z nagrado Justusa Liebiga. Na Univerzi v Gottingenu so mu leta 1920 podelili častni doktorat, leto pozneje je postal član dunajske akademije znanosti. V letih 1920/21 je bil tudi rektor graške univerze. Za odkritje originalne metode mikroanalize organskih snovi je leta 1923 prejel Nobelovo nagrado za kemijo.

Zakaj se ni Friderik Pregl nikoli vrnil v rodne kraje, ostaja skrivnost, čeprav je po zelo redkem gradivu o njem vendar mogoče postaviti nekaj verjetnih sklepov. Gradec je tipično nemško mesto, zgrajeno podobno kot Ljubljana. Sredi mesta se dviga prikupen hribček z zelenjem, pod njim teče reka. Zgradbe so morda za kakšno nadstropje višje, toda urbanistično in arhitekturno sta si mestni zelo podobni in razu-

član štajerskega deželnega sanitetnega sveta in pozneje sanitetnega urada na Dunaju ter o tem opravil obsežno eksperimento. Zanimala ga je uporaba kemičnih metod v psihiatriji. Med prvo svetovno vojno je bil vojaški svetovalec.

Pregl se ni nikoli poročil. Kot raziskovalec je bil individualist. Rad je delal sam v svojem laboratoriju; ob sebi je imel kvečjemu asistenta. Ni poznal omejenega delovnega časa, velikokrat je delal pozno v noč. Zato pa je imel navado povečerjati s sodelavci in ob jedi so vedno razpravljali o opravljenem delu, težavah in ovirah ter seveda o novih občavnih rezultatih raziskovanj. Veljal je za samosvojega in resnega moža z včasih pikrim humorjem in vedrim gledanjem na življenje. Sodelavci so ga inenil radi, ker je bil obenem preprost, nezahteven in lahko dostopen celo v času največjih uspehov.

Zavedal se je tudi pomena prenašanja znanja na učence. Tako je poudarjal, da mora imeti znanstvenik več kot le običajno strokovno znanje in da ga mora znati prenašati na

mlade. Vedno se je potrudil, da so bila njegova predavanja zanimiva in začinjena s humorjem, zato je veljal za priljubljenega predavatelja.

V zadnjih letih svojega življenja si je neutrudno prizadeval, da bi skupaj z dunajsko akademijo znanosti začel podeljevati Preglove nagrade za znanstvenike, ki bi nadaljevali njegovo delo. Žal tega ni izpeljal do konca. Kljub temu so imeli v njegovem inštitutu številni nadarjeni študentje in znanstveniki možnost delati z njim in zelo se je trudil, da je oprema sledila razvoju na novih znanstvenih področjih.

Zapisan v zgodovino

Pri Frideriku Preglu se ni batil, da bi ga zgodovina pozabil. Tako so ga Avstriji povsem vzeli za svojega in v zapisih o njem preprosto omenjajo le nemško pripadnost. V naših zapisih avtorji seveda poudarjajo, da je bil njegov oče slovenskega rodu. Žal pa so vsa njegova dela izšla v nemškem jeziku in imamo v slovensčini o njem le nekaj člankov.

Oobičajno si može, kot je bil Friderik Pregl, države prilastijo, tudi če morda niso bili čisto »njihovi«, in so ponosne, da je bil nekdo takšnega kova iz njihovih krajev. Slovenci smo seveda malce drugačni. Toda najbrž je napočil čas, da pozabimo na nobelovčeve avstro-ogrsko usmerjenost in se odločimo, da ga uvrstimo med tudi naše velike može. Medtem smo preživeli že nekaj držav in kakšno zgo-

Pri Frideriku Preglu se ni batil, da bi ga zgodovina pozabil. Tako so ga Avstriji povsem vzeli za svojega in v zapisih o njem preprosto omenjajo le nemški rod njegove matere. V naših zapisih avtorji seveda poudarjajo, da je bil njegov oče Slovenec. Žal pa so vsa njegova dela izšla v nemškem jeziku in imamo v slovensčini o njem le nekaj člankov.

dovinsko zablodo, zakaj ne bi odpustili napak še drugim. Ne kaj našib avtorjev je tak koral že storilo, tako kot Albin Struna in Sandi Sitar, ki sta pomeimbnega kemika uvrstila v svoja dela. Prav tako ga je dr. Aleksandra Kornhauser predstavila v Enciklopediji Slovenije. No, ne nazadnje smo se Slovenci oddolžili Frideriku Preglu tudi z doprsnim kipom in spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Gosposki 19 v Ljubljani (poleg Križank).

Vanja Borovac

Po svetu in doma

ST. LUIS - MISSOURI

Na svetovnem prvenstvu v hitrostnem drsanju v St. Luisu je tekmoval tudi vnuč naših rojakov (in naročnikov Glasa Slovenije) iz Sydneys Albine in Karla Bezjak štirinajstletni Joshua Marden. Bil je najmlajši tekmovalec in je prispel na cilj sedmi.

SYDNEY

Pred dnevi smo se v Sydneyu udeležili Fickerfesta '98 - avstralskega mednarodnega festivala kratkometražnih filmov, na katerem je sodeloval tudi študent režije iz Ljubljane Janez Lapajne. Njegov desetminutni film *Smehljaj* sicer ni zasedel prvo mesto, vendar je bil izbran med najboljše. Janeza pa so organizatorji povabili že za naslednje leto.

BUENOS AIRES

Mirko Vasle iz Argentine nam je poslal sledeče sporočilo:
Slovenski tednik Svobodna Slovenija (op.u.: s katerim ima izmenjavo tudi GLas Slovenije) praznuje 50. obletnico.
1. januarja 1948 je izšla v Buenos Airesu prva številka Svobodne Slovenije. To je časopis, ki ga izdaja slovenska politična emigracija v Argentini. Ustanovil pa ga je še v Sloveniji Miloš Stare leta 1941 in ga vodil vse do svoje smrti. Danes je časopis v lasti Združenje Slovenije, ki je krovna organizacija slovenske politične emigracije v Argentini. List politično soglaša s Slovenskimi krščanskimi demokrati. Sedanji glavni urednik je Tine Debeljak.

Glavnemu uredniku

Svobodne Slovenije

Tinetu Debeljaku

ter vsem njegovim sodelavcem pošiljamo iz Avstralije prisrčne čestitke ob 50. obletnici izhajanja lista.

V to dolgo dobo je vloženo veliko dela in skrb, predvsem pa vztrajanja. Svobodno Slovenijo radi prebiramo tudi mi, večkrat povzamemo tudi kakšno informacijo.

Hvala za redno pošiljanje.
Urednica in upravnik
Glasa Slovenije

MELBOURNE

Te dni tekmujejo na teniških turnirjih v Melbournu kar trije tekmovalci iz Slovenije. Kot prva uvrščena na mladinskem Hard Court Championshipu in na mladinskem Australia Openu Katarina Srebotnik, pri članicah in članih Tina Križan in Iztok Božič, ki je uspešno prestal nekaj kvalifikacijskih tekem, tako da si je prislužil tudi nekaj denarja. O končnem izidu njihovih tekmovanj bomo poročali v naslednji številki. Avstralske radijske postaje in televizija so v nedeljo, 18. januarja ves dan poročale tudi o naših igralcih. Katarina se je pripravljala prav za ponedeljek ob 10.00 uri za prvo preizkušnjo s Kanadčanko. Škoda, da tega niso poročali na SBS radiu, na slovenski oddaji (iz Melbournna), saj so jim vsi igralci dobesedno na "dosegu roke" in Katarino in seveda tudi Iztoku in Tino bi melbournski Slovenci lahko bodrili in jim pomagali do zmage.

Upamo, da ni prepozno za druge igre, ki jih imajo še pred sabo.

RIM

Goriško razširejno senatno okrožje ima spet svojega izvoljenega predstavnika v palači Madama v Rimu. To je kandidat Oljke, časnikar Mitja Volčič, ki je 14. decembra dosegel prodorno zmago in tako postal senator goriške pokrajine. Nasledil je nedavno umrlega sen. Darka Bratino, ki je tudi predstavljal koalicijo Oljke

PA ŠE TO iz Dela

V Delovo športno redakcijo so prihajale novoletne čestitke, med njimi tudi rokometašev Pivovarne Laško. Srečno jim je zaželet tudi eden najboljših rokometnih vratarjev na svetu Dejan Perič, ki pa kljub slovenskemu državljanstvu ostaja zvest "svojim", saj se je podpisal kar v cirilici.

V Avstraliji proslavili sedmo obletnico plebiscita

Praznovanje slovenske samosotnosti in Štefanovanje v Perthu

Slovenski klub v Perthu se je dostojno spomnil sedme obletnice plebiscita v Sloveniji in v ta namen pripravil posebno slovesnost, na kateri je imel krajši govor tajnik kluba Max Namestnik.

Tradicionalna slovesnost v Merrylandsu

V Verskem in kulturnem središču Merrylands so tudi letos pripravili slovesnost ob sedmi obletnici plebiscita.

Zbranim je spregovoril Alfred Brežnik, častni konzul RS.

Iz njegovega govora:

Štefanovanje je v naši slovenski skupnosti že večdesetletna tradicija in je za nas nekakšen višek božičnih praznikov. Proslavljamo in spominjamo se rojstva gospodovega. Vsako rojstvo je veselje... Bog ve, če je zgolj naključje, da Slovenci ob božičnem času praznujemo in se spominjamo še enega rojstva. To je rojstvo naše mlade slovenske države Republike Slovenije, ki se je rodila 23. decembra 1990 - na dan, ki ga imenujemo dan slovenske samostnosti. Pred sedmimi leti je takratna prva demokratično izvoljena slovenska vlada odločila, da se naj naš narod vendarle odloči o svoji bodočnosti in to s plebiscitom...

Plebiscit 1990, katerega se je udeležilo 90,8 odstotkov volilnih upravičencev, je bil eden ključnih dejav pri osamosvojitvi Slovenije. Potrdilno je glasovalo 88,5 odstotka volilcev. Šest mesecov pozneje, 25. junija 1991 pa se je Slovenija tudi pravno osamosvojila...

Slovenija je v sedmih letih dosegla zavidljive uspehe. Je mednarodno priznana in ugledna članica svetovne skupnosti držav. Za države v prehodu iz totalitarnega v demokratičnem sistem je postala vzgledna država.

Nepozabni 16. januar 1992 Avstralija kot prva prekmorska država priznala Slovenijo

Letos 16. januarja mineva šest let odkar je Avstralija, kot prva prekmorska država priznala Slovenijo. Nedvomno smo temu pripomogli avstralski Slovenci, posebej Slovenski narodni sveti oziroma njihova krovna organizacija Avstralska slovenska konferenca in posamezniki. Slovenski politiki so se nam takrat zahvaljevali za izredno veliko in učinkovito politično, moralno in materialno podporo, ki smo jo Slovenci v Avstraliji izkazovali svoji starji domovini. Avstralsko javnost in politike smo intenzivno informirali o resničnih razmerah v Sloveniji in o upravičnosti boja za njeno osamosvojitev.

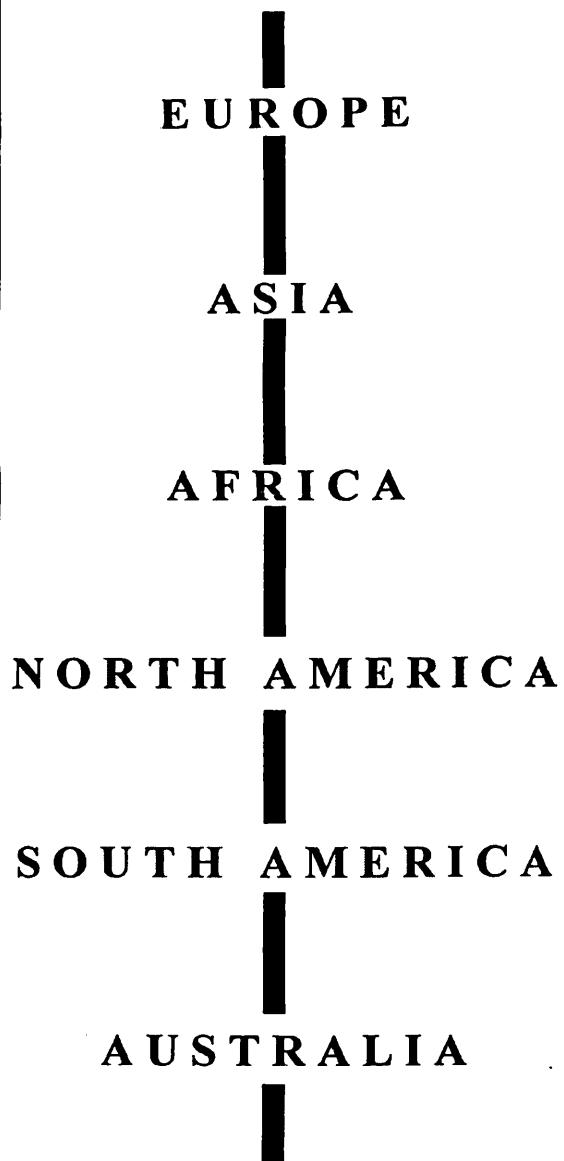
Tistega 16. januarja 1992 smo se veselili pred avstralskimi parlamenti, po ulicah, povsod... potem pa smo kaj hitro pozabili na ljubezni dar naše nove domovine Avstralije, in danes je to za nas, žal, čisto navaden dan...

S.G.

Gospodarska uspešnica z najvišjim letnim bruto proizvodom (GDP) držav v prehodu, in ta je okrog US\$ 10,000. Vključena je v praktično vse pomembne mednarodne organizacije.

S 1. januarjem 1998 bo prvič nastopila kot ena izmed desetih nestalnih članic varnostnega sveta, za dobo dveh let... Seveda ima vsaka taka sprememba posledice. Tisoč let tuje nadvlade se ne da izbrisati preko noči. Potrebno bo še precej časa, potrpljenja in dobre volje. Vse krivice še niso poravnane, materialne kot moralne. Mnogi so še brez dela ali ustrezne socialne zaščite.

Domovina potrebuje tudi naše pomoči, razumevanje in dobre volje. Dajmo jim časa. Stalno tarnanje in kritika nas bosta še bolj razdelila. SLOVENIJA JE NA DOBRI POTI! Bodimo ponosni nanjo in ji ob sedmem rojstnem dnevnu čestitajmo in zaželimo vse dobro.

Od
18. oktobra 1997
z modernim
boeingom 777

polet

Avstralija - Zagreb
Zagreb - Avstralija

A world of convenience
with departures from seven cities
Australia wide.

Malaysia Airlines can fly you to over 117 destinations across 6 continents.
We also give you the convenience of a choice of frequent flights from Sydney,
Melbourne, Adelaide, Perth, Darwin, Cairns and Brisbane. Call 13 2627

Sprejem Katarine Srebotnik (v sredini) na melbournškem letališču; pričakali so jo pater Metod (levo), Kamica Satler (desno) in dve študentki iz Slovenije

**ZAHVALUJEMO SE VSEM SPONZORJEM
ZA KATARINO IN JOŽETA SREBOTNIK:**

Klub Triglav-Sydney

Slovensko društvo Sydney

Proteus Copier (Ivan Geric) -Sydney
Slavonic Studies Macquarie University-Sydney

Impact International-Sydney

Emona Instruments-Sydney

Hvala Malaysia Airline

Hvala patru Metodu Ogorevcu za organizacijo
Katarininega in Jožetovega bivanja v Verskem in
kulturnem središču Kew-Melbourne

Hvala Kamici Satler iz Melbourna, ki je prve dni
skrbela za Katarino in Jožeta, pa tudi osebju

Doma počitka Matere Romane

Hvala Marizi Ličan iz Sydnea za podrobno poročanje
na SBS radiu

Z denarnimi prispevkvi sponzorjev
smo/bomo pokrili stroške bivanja v Melbournu, delne stroške
za hrano, letalske vozovnice za oba Melbourne-Sydney, za
DHL pošto, majice za Katarino, fotografije, delno telefonske/
fax in druge stroške

Glavni organizatorji potovanja in bivanja so bili:

**VTV Velenje
Glas Slovenije**

Brez zgoraj omenjenih Katarina Srebotnik, trikratna ekipna
svetovna prvakinja in prva na svetovni mladinski lestvici v
tenisu ne bi mogla dopotovati iz Slovenije v Avstralijo, kjer
se v teh dneh udeležuje turnirjev

Australian Hardcourt Junior Championships in
Australian Open Junior Championships

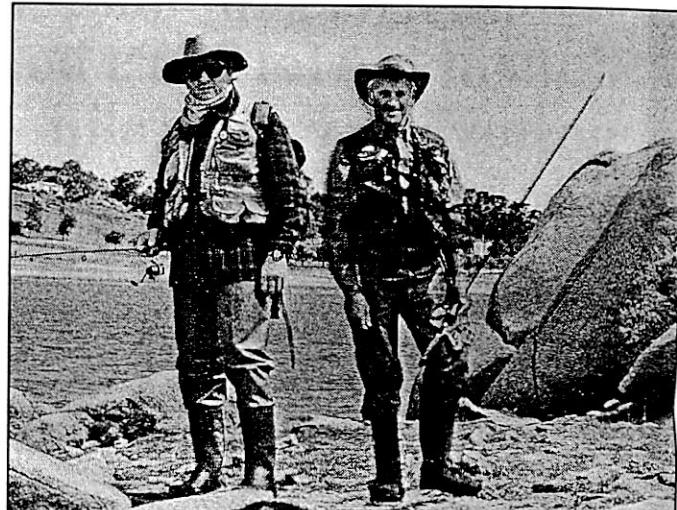
**THANK YOU
MALAYSIA AIRLINE
FOR YOUR COOPERATION**

ZAHVALA

Zahvaljujemo se potovalni agenciji
Sky Air Services

v Melbournu, še posebej njihovemu osebju za vso
ljubeznost in poslovno točnost. Zahvaljujemo se za
ugodne cene letalskih vozovnic za Katarino in Jožeta
Srebotnika (Melbourne-Sydney) ter za'ugodno ceno
letalske povratne vozovnice (Zagreb-Australija)
za Jožeta Srebotnika.
Glas Slovenije

**Avstralska kavboja ali
avstralska Slovenca?**

Z leve: Peter Kropel in Lojze Magajna

Snowy Mountains – V Snežnih gorah se nahaja Buckendera Holliday Village, kjer ima skupina Slovencev vikende ali pa tja zahaja na počitnice. Lahko bi rekli, da je tam kar slovenska kolonija Kluba Triglav. V času pred božičnimi in novoletnimi prazniki se je tja podala tudi družina Magajna in Kropel. Lojze in Peter sta ribolov vzela kar se da resno, kar je razvidno tudi iz fotografije. Koliko rib sta ujela? To vemo le mi, njuni soprogi Martha in Ivica - pa seveda še zmrzovalna skrinja. Fotografij rib iz tehničnih razlogov nismo mogli objaviti, ker so takoooooooooooooooooooo...velike!

**SKY AIR
SERVICES**

representing
CROATIA AIRLINES

od 28.10.1997

**MALAYSIA AIRLINES
LETI V ZAGREB!**

SYDNEY

379 Kent St., Sydney 2000
(5. nadstr. - nad Hrvaškim konzulatom)
Telefon: (02)9299 6388 (Rina, Gordana, Silvana in
Katarina)

MELBOURNE

24 Albert Rd., South Melbourne 3205
(7. nadstr. - pod Hrvaškim konzulatom)
Telefon: (03)9699 9355

(Lidija, Katarina, Denis, Mladen, Saša, Suzi in Nada)

PERTH

68 St. Georges Terrace, Perth 6000
(8. nadstr. - pod Hrvaškim konzulatom)
Telefon: (09)9486 1114
(Mira in Marija)

ADELAIDE

50 King William St., Adelaide 5000
(2. nadstr.)
Telefon: (08)8221 6638
(Ivica in David)

Potovanje z vsemi avio-kompanijami po svetu in Avstraliji

**NAJVEĆJA HRVAŠKA
POTOVALNA AGENCIJA**

Vrhunska Akademska folklorna skupina Student iz Maribora bo gostovala v Avstraliji

Člani Akademske folklorne skupine Študent AFŠ iz Maribora se že od leta 1964 ukvarjajo z ohranjanjem slovenskega pepskega in plesnega izročila. To izročilo so predstavljali na folklornih festivalih v Evropi in po svetu. Njihov program zajema plesne koreografije iz Prekmurja, Goričkega, Prlekije, Štajerske, Koroške, Gorenjske, Primorja, Rezije in Bele krajine.

Z vsem svojim 30-letnim delom so si člani skupine pri uglednih slovenskih strokovnjakih za folklorno dejavnost pridobili pomemben ugled. Zato so jim decembra 1994 podelili najvišje priznanje, ki ga lahko folklorna skupina prejme v Sloveniji: dobili so Zlato Maroltovo plaketo.

Skupina folkloristov AFS iz Maribora naj bi prispela v Avstralijo že 6. februarja. Z njimi naj bi dopotovala tudi tričlanska ekipa snemalcev z RTV Slovenija.

AFS bo nastopala najprej v **Canberri** na prostem, v Gerima Place, Civic Centre, od ponedeljka do vključno srede (9., 10., 11. februarja) od 12.00 do 14.00 ure in v četrtek (12. februarja) od 13.00 do 14.00 ure. V petek, 13. februarja nastopajo v Plazi v Wodenu (ura ni navedena, pravijo pa da za "lunch time"). V soboto, 14. februarja bodo vključeni v Procession of the Moons, ki bo na Ethnic Community Multicultural Food and Dance Spectacular, s pričetkom ob 11.00 uri. V teku dneva bodo tam nastopili dvakrat po 20 minut na dveh različnih odrih.

V **Sydneyu** bo AFŠ nastopil v Slovenskem društvu Sydney 15. februarja ob 20.00 uri.

Vrhunska AFS bo na svojem zelo kratkem gostovanju po Avstraliji nastopala v **Melbournu** samo 20. in 21. februarja 1998. V petek, 20. februarja bo še v Melbournu v prostorih Istrskega avstralskega socialnega kluba v Camberfieldu celovečerna prireditev s plesom. Naslednji dan, v soboto, 21. februarja pa bo prav tako celovečerna prireditev s plesom v prostorih SD Planica, 11 Soden Rd Bangholme. Organizator je Slovenski narodni svet Viktorije.

/ Miro Drevenski, Vinko Rizmal,
Cvetko Falež, Ivanka Bulovec/

Sporočamo žalostno vest, da je umrl melbournski rojak

Ivan Mejač,

dolgoletni slovenski aktivist; najbolj poznan kot vsakoletni "Miklavž" v Verskem in kulturnem središču Kew.

Ivan je bil od samega začetka tudi zvesti
narodnik našega časopisa.
Naj počiva v miru!

Soprogi, hčerkam, vnučnjem in vnučku ter drugim
sorodnikom, priateljem in znancem
naše sožalje - Glas Slovenije

ZAHVALA

Zahvaljujemo se:

Slovenia Travel/Donvale Travel
(Ericu in Ivanu Gregorichu) iz Melbourne

Admiral Motor Inn motelu

Murraya in Franza Beric
iz Gold Coasta

za uspešno sodelovanje - oni nam letalsko vozovnico in 7
dne za dve osebi v motelu, mi za njih reklamni oglas
v našem časopisu *Glas Slovenije*

HVALA ZA VSO LJUBEZNIVOST IN POSLOVNO TOČNOST

CELEBRATING 1998

EASTER AND SPRING IN SLOVENIJA
AND EUROPE

Departing from Adelaide-Brisbane-Canberra-Hobart-Melbourne and Sydney
on 30.3.1998

Book now for special Airfares from \$1535.00

Please contact

Eric or Ivan Gregorich
Slovenia Travel/Donvale Travel
1042-1044 Doncaster Road
EAST DONCASTER VIC 3109
Phone: (03) 9842 5666
Licence No. 30218

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime Gregorich dobro
poznano in na uslugo vsem,
ki se odpravljajo na potovanje

Has three return flights a week
from Sydney and Melbourne
to Vienna and Ljubljana

Dear Passenger,

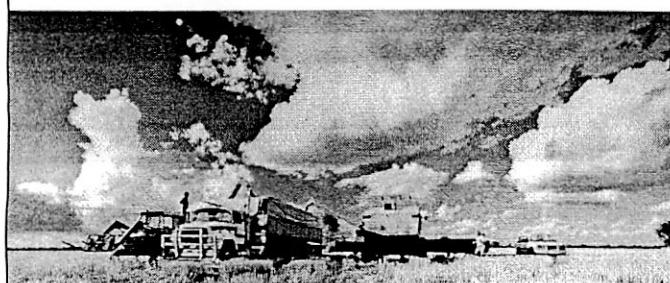
With the introduction by Lauda Air of the Boeing 777 on the route Vienna - Kuala Lumpur - Sydney - Melbourne, Lauda Air has shown that it is entering its next phase of travel. As the world's biggest twin-engine jet, the 777 is also considered a revolutionary development in aviation, for the first time a complete aircraft was designed and tested on a computer.

For passengers, the most spectacular feature will surely be the new seating. Every seat, even in economy class, is equipped with a telephone and an inter-active video system. That means that you can telephone from anywhere in the aircraft via satellite to anywhere in the world. The telephone receiver also contains an integrated control unit that you can use to choose from a selection of the latest movies or film classics, to play video games, or to get the latest news, updated every two hours by Reuters news agency.

Flying chefs will attend to your creature comforts, preparing our renowned Do&Co cuisine right on board.

Lauda Air hopes that you will enjoy your time traveling with us and wish you a pleasant trip.

Niki Lauda

HEALTHY FARM
HEALTHY MEAT

**36 years in business
20 years in Cobram**

WHOLESALE

COBRAM
Phone: 0358 - 722115

CANBERRA
Phone: 06 - 295 1222

**KLUB
TRIGLAV**

Obvešča,

da prireja v sodelovanju z
Glasom Slovenije

**"Coctail Party s
Katarino Srebotnik"**

št.1 na svetovni teniški
mladinski lestvici
Sobota, 31. januar
ob 19.00 uru
v prostorih Kluba

19 Brisbane Road
St.Johns Park, NSW

Ph: 9610 1627 Fax: 9823 2522

Slovensko društvo Sydney

Vljudno vabljeni

Sobota, 17. januarja PLES, igrajo The Masters
Sobota, 31. januarja začetek teniškega turnirja za

Prešernov pokal

(igrajo tudi Slovenija:Hrvaška in Katarina Srebotnik)

Nedelja, 1. februar zaključek turnirja s simultanko med dobitnikom Prešernovega pokala in Katarino Srebotnik

Sobota, 7. februar Prešernova proslava, kulturni program,
igra Lipa

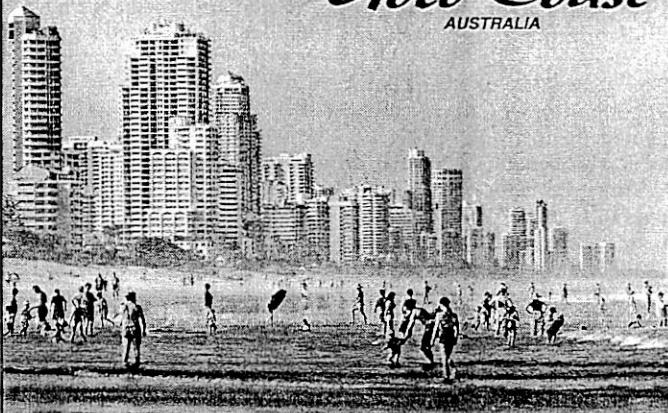
Nedelja, 15. februarja nastop vrhunske folklorne skupine iz
Maribora (42 nastopajočih)

Akademiske folklorne skupine Student

**2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164**

Telefon (02) 9756 1658 Fax 02) 9756 1447

Gold Coast
AUSTRALIA

2965 - 2967 Gold Coast Highway
SURFERS PARADISE - QUEENSLAND
AUSTRALIA 4217

ADMIRAL MOTOR INN

Motel and large 1,2,3 bedroom fully self-contained units

* 10 minutes walk to town centre

* 150 metres to beach

* centrally located to shops, transport etc.

AFFORDABLE WITH COMFORT

Your Resident Hosts
Murray and Franz Beric

Telephone / Fascimile:

(07) 553 98759

(I.S.D. + 61-7-553 98759)

Slovenians - QUIET ACHIEVERS

Voduseks 20 years in business

Vodusek Meats may not be a household name – but it must rate highly on the list of Victoria's quiet achievers.

From humble beginnings, the Cobram-based business has become one of the most successful of its kind in the state during the past two decades.

Vodusek Meats today employ 250 people and has an annual turnover of more than seventy million (\$ 70 million). Owners Frank and Maria Vodusek have seen the company grow steadily each year in employment and turnover.

The company bought a multimillion dollar meat distribution complex in Canberra during 1993, and now services customers from as far as Wollongong and Eden/Merimbula on the east coast.

A \$ 300,000 staff training facility which was completed during June 1997 was officially opened by Minister for Tertiary Education and Training, Phil Honeywood.

The facility is aimed to fully train production staff in the Certificate Meat Processing levels I, II and III by the end of 1998.

Vodusek Meats currently employs 24 trainees at certificate level II and two apprentices through group training in Fitting and Turning and Electrical trades.

Qualifications in meat processing were unheard of in Australia before 1995.

The company is well advanced toward achieving strict standards. In 1996 they installed an inverted dressing system to process lambs.

Vodusek Meats has lifted its daily production from 1800 lambs to 3000, addressed health and safety issues and maintained the same number of staff in the processing operation.

/Yarrawonga Chronicle/

Vodusek Meats which delivers its products to four States hopes to be exporting within few months.

"Vodusek Meats is demonstrating a keen business spirit and initiative which the Victorian Government is encouraging," Mr Honeywood said at the opening of Skills Training Centre at Vodusek's Meat in Cobram last year.

The company processes prime beef, lambs and pork. Other important operations of the company include full By Products rendering plant, skin grading and salting shed, large mechanical workshops, own transport fleet, boning room, large pastoral establishment, stock holding paddocks and stock shedding.

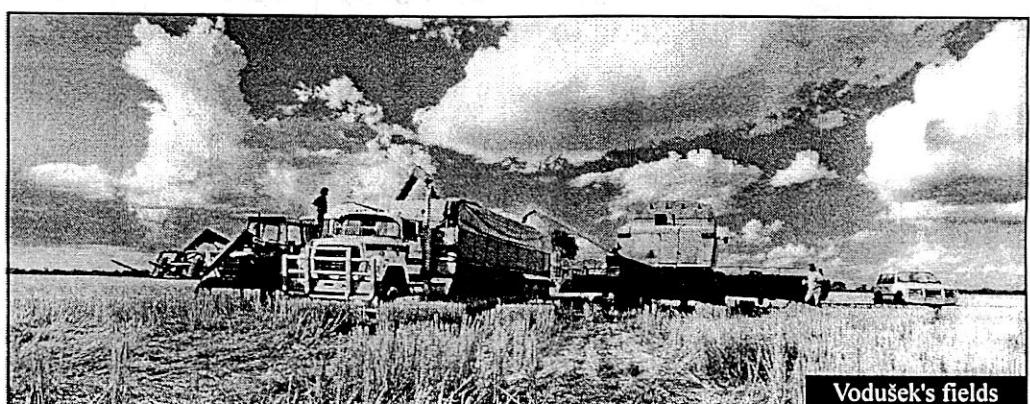
Frank Vodusek migrated to Australia at the age of 18 in 1959 with 5 pounds in his pocket. After working in Melbourne he moved to Yarrawonga in 1961 where he opened a butcher shop and married Maria. Ten years later in 1971 he opened an abattoir in Yarrawonga which he sold in 1974. He commenced a new abattoirs at Cobram in 1975 with a budget of \$ 400,000, and a loan from Cobram Shire. Under Frank's guidance and expertise the abattoirs has gone from strength to strength and had contributed significantly to the economy of Cobram district and Victoria.

Frank and Marija Vodusek

Pictured at the opening of Vodusek Meats Skills Training, from left: Yvonne Davies, Damien, Sonja and Rodney Vodusek, Ken Jasper MP, Hon Phil Honeywood MP Minister for Tertiary Education and Training, Frank and Marija Vodusek

Vodusek's fields

Slovenians - QUIET ACHIEVERS

Dimetri Lajovic ready to roll - he powers up his Porsche

Australia's first zero-emission vehicle (ZEV) with attitude is ready to cut a swathe through the contraptions of the solar boffins and bid to revolutionise Australian commuting habits.

Dimetri Lajovic's 150 kw high performance 1979 battery-powered Porsche 911 - its 12,000 rpm electric engine powering from 0-100km/h in 6.5 seconds - is expected to blitz the field in the 1,790-kilometre Sydney-Melbourne Sun Race solar and electric vehicle challenge.

The Challenge - which goes beyond the concept of the Darwin to Adelaide World Solar Challenge in an attempt to build awareness of the potential for renewable energy and electric vehicle technology to Australia's biggest cities.

Ten entrants are expected to finish in Melbourne on Saturday, January 24, with overnight pit stops in Canberra, Wagga Wagga, Hay, Mildura, Swan Hill and Bendigo.

Mr Lajovic and his "solar buddy" Frank Castino carved a reputation as high-performance, "wing-and-a-prayer" entrants in three earlier World Solar Challenge events.

The 46-year old mechanical engineer is bemused by the tens of millions of dollars his more serious corporate competitors, including General Motors and Honda, have been prepared to throw at the 3,000-kilometre outback event, down to the helicopters to scare kangaroos out of their vehicle's paths.

He is also bemused by the antics of the solar boffins. "one group used a crystal and chanted 'Ommmm' to help put life into their vehicle's paths.

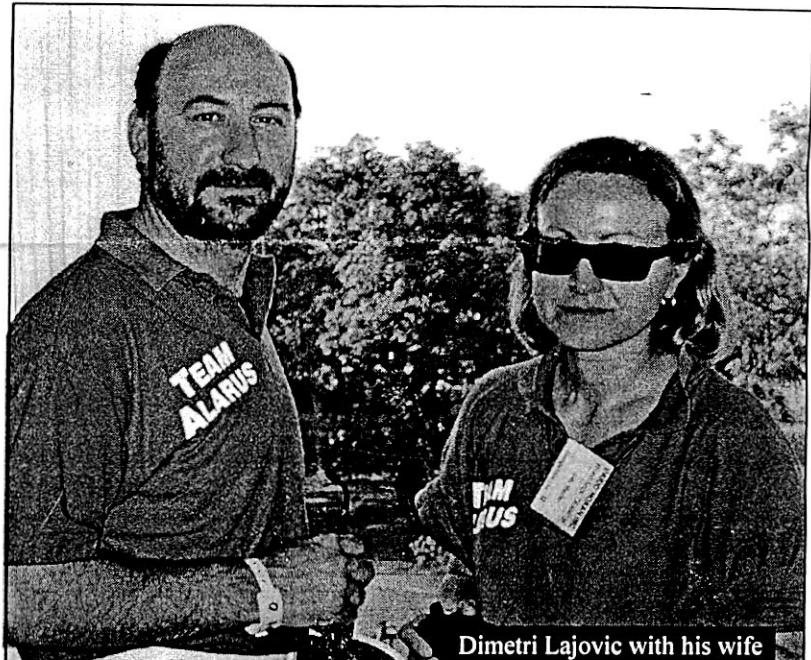
With three World Solar Challenges behind him, he has a garage full of flimsy solar contraptions incapable of surviving a day in Sydney's traffic, ranging from a recumbent (pedalled by a prone rider) bicycle to a kevlar two-seater.

But, for this year, Mr Lajovic wanted to develop his own lasting "company car", an electric commuter capable of transporting him for the next decade over the 40-kilometre return route from a Strathfield home base to his Smithfield factory. His ZEV 911 is a rebuilt Porsche 911, with 175,000 kilometres on the clock, which cost \$ 36,000. The engine, gearbox, clutch, air-conditioning, seats and wide tyres were removed and replaced with a 150 kw, \$ 35,000 electric motor, a single gear reduction and a bank of batteries weighing 560 kilograms.

It has a range of 80 to 100 kilometres before it needs a "charge" - 90 minutes on a bank of six conventional 240-volt electric power sockets. A single 240-volt power point takes six hours to "refuel" the Porsche.

Race sponsors CitiPower will use renewable energy from sun and wind to replace the power used by electric entrants in the Challenge.

/Anthony Hoy
Sydney Morning Herald/

Dimetri Lajovic with his wife

Slovenian language, literature and culture at Macquarie University Sydney

You can study Slovenian full-time,
part-time or take
single units
by correspondence.
For more Information you can contact:

Centre for
Open Education
Tel.: (02) 9850 7470
Department of Slavonic Studies
Tel.: (02) 9850 7015
Slovenian Section, Metka Čuk
Tel.: (02) 9850 7032
e-mail: mcuk@laurel.ocs.mq.edu.au

Slovenians - QUIET ACHIEVERS

Tom Kovac - architect - the only one

Tom Kovac from Melbourne is the only one. His architectural dementia has no parallel in Australia.

The Slovenia-born Australian architect's work is somewhat dispossessed amidst a litany of contemporary works whose addiction to Pop (Melbourne), bush junkeism (Sydney) or climate (Darwin) offer us only variations on a theme, sameness.

With a career since 1989 in interiors - Cherry Tree hotel (1990), Succhi shoe store (1991), which both won RAIA Interior Awards, and residential projects since 1992, it is not surprising that Kovac's architecture is handled from the inside out.

Over five years, Kovac's work has simultaneously stripped and added a new dimension to architecture. The work does not derive from theory, rational argument, semantic icon or nuts and berries; nor is it an urbanist's vision. It is, of and unto itself, emotionally charged work and one man's shot at injecting the program into an obsession with pure form.

*/Dale Jones-Evans
Architecture Australia/*

The spotlight has turned on Kovac since being selected as an Architect on the Horizon, the youngest designer to receive the accolade. Organised by London's *Architectural Design* magazine, it recognises vibrant designers who are looking to the future. The only Australian portfolio from the 800 received worldwide (a total of 20 were selected), Kovac's was not only considered to have an obsession with pure form, but featured spaces that were emotionally charged.

In search of a purity of form, the straight line often becomes the maxim in architecture. But one Australian designer achieves a purity in the curve - something that has placed him among the world's best.

Kovac, who was born and spent his early childhood in Slovenia, still remembers his father, an artist, tinkering with form. "My father's drawings were truly exceptional," he says.

While he also loved to draw as a child, he was equally mesmerised with the churches and castles in Europe. That emotional quality was released in Australia, when, at 15, Kovac decided he wanted to be an architect.

"Australia, presented as an extraordinary vast landscape, was horizontally sparse compared to the country I had left," he says.

Earning a degree in architecture from RMIT in Melbourne and having recently completed a master degree, Kovac worked for himself, mostly on small commissions.

Now in his 30s, he recently returned to Slovenia for his first international exhibition. Slovenia's palatial Gallery of Contemporary Architecture presented the chance for many of his relatives to see his work for the first time.

Leading international architect Jean Nouvel and architectural critic Charles Jencks pointed to Kovac's work as a new direction.

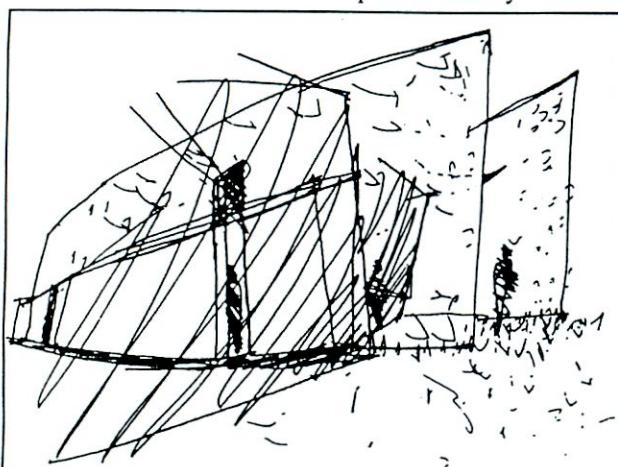
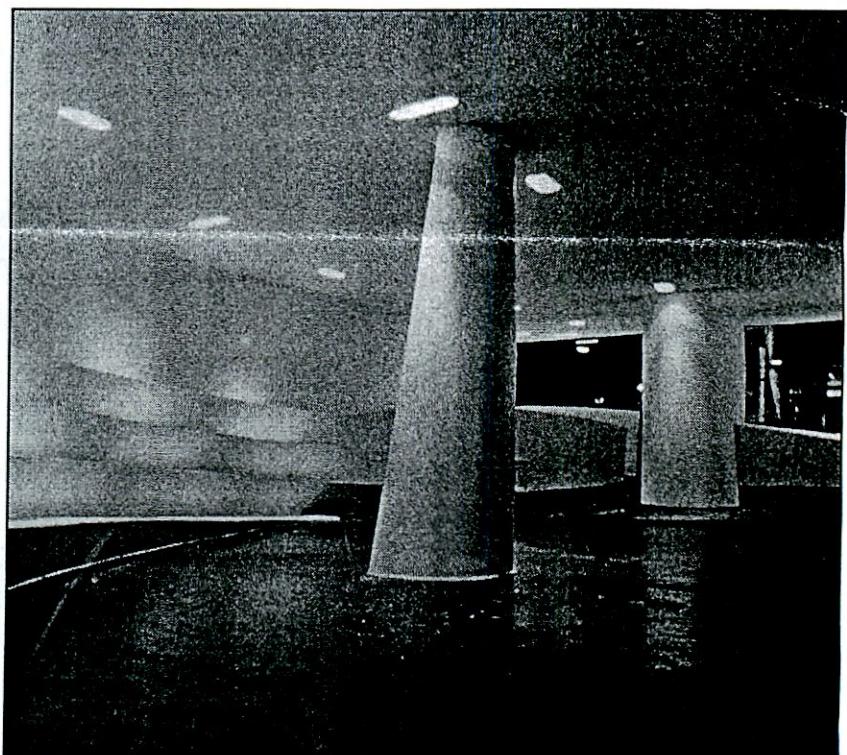
The recognition is starting to open doors for Kovac, with projects being planned for Paris, London and Hong Kong. There is also a major exhibition at London's prestigious Architectural Association scheduled for March.

Being named as an Architect on the Horizon has placed Kovac alongside the world's elite designers.

"I have been travelling to Europe on a regular basis since leaving as a child, but the pleasure trips are now regularly for the purpose of work", he says.

Next on the agenda is the double-storey City Spaces for Living project in the inner Melbourne suburb of Fitzroy. It will feature 50 apartments, although expected to redefine the traditional notion of apartment. Andrew Anastasios, owner of the Urban Attitude homewares store in St. Kilda said, that he has never worked with anyone who has been so responsive as Kovac.

/From the article of Stephen Craftil

Slovenians - QUIET ACHIEVERS

Cable Service manager Nicole Marie Smuk Sheffield with Telstra Big Pond in full swing

The name Telstra Multi-media may have disappeared in the wake of re-organisation, but its cable Internet service is still in full swing.

Telstra has invited 13 partners to help it develop broadband services.

The multimedia companies hope to demonstrate prototypes of commercially viable applications at the Federal Government's e-commerce summit in April.

The 13 companies will create applications for industries such as insurance, manufacturing and entertainment.

They will be created for specific corporate clients and will make use of the network's data-transfer and security features.

MultiNet Interactive is one of seven Sydney-based companies and six Melbourne firms selected from 120 applicants.

/From the article of Nicole Manktelow The Australian, 13. Jan.98 - The title changed by Glas Slovenije/

From left: Telstra Cable Service manager Nicole Marie Smuk Sheffield -Bachelor of Laws (the daughter of Dominic Smuk) and Ms Slatyer - Picture: Jeremy Piper

The companies will work with their own corporate clients and Telstra to produce services which take advantage of the Telstra Big Pond Cable Internet network.

When Telstra's broadband cable Internet service was announced, broadband developer program manager Nicole Sheffield received more than 400 e-mails from industry players keen to take part.

From USA

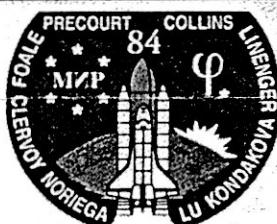
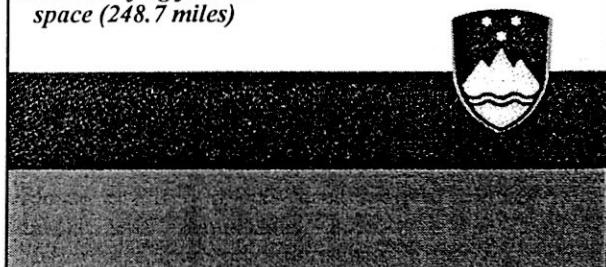
Admiral Zlatoper retired

Admiral Ronald J. Zlatoper, Commander in Chief, US Pacific Fleet was a leader of 250,000 sailors, marines and civilians, almost 200 ships and 1,554 aircraft. His "corporation" of \$188 billion in capital assets had a \$ 5 billion operating budget and a \$ 5 billion operating budget, and, yes, there were 40 admirals under his command! In a job like this, you must be a leader, a business manager, a diplomat, a businessman, and an educator – and all these tasks he performed with brilliance.

Astronaut Linenger

In 1997 dr. Jerry M. Linenger, one of the best if not the best educated American astronauts, has captured the hearts of Americans by his brilliant performance on the Shuttle Mir in face of life-threatening situations, as well as by his down to earth statements. He is reminding his son of his great grandmother Frances Pusovc from Dvorska vas and Radovljica. Dr. Edi Gobetz sent to Jerry very small Slovenian flags and they reached, together with Jerry, the highest altitude of 248.7 miles and flew in space as a fitting tribute to Jerry's Slovenian grandparents and Slovenia.

Slovenian flag flew in space (248.7 miles)

National Aeronautics and Space Administration

Certificate of Authenticity

STS-84

Eighty-Fourth Flight of the Space Shuttle

This Slovenian Flag was flown aboard the United States Space Shuttle Atlantis on the sixth docking flight of the Shuttle-Mir program for Jerry Linenger.

Atlantis launched from complex 39A at the Kennedy Space Center, Florida, at 4:08 a.m. on May 15, 1997, docked with the Russian Mir Space Station at 10:33 p.m. on May 16, 1997, and completed 145 orbits of the Earth before landing on Runway 33 at the Kennedy Space Center, Florida, at 9:28 a.m. on May 24, 1997.

 Jerry M. Linenger
 NASA Astronaut

Flight Data:
 Maximum Altitude: 248.7 miles
 Maximum Speed: 17,500 miles per hour
 Duration: 9 days, 5 hours, 20 minutes
 Miles Traveled: 1.6 million miles

/From the NEWSLETTER - POROČILA,
 Slovenian Research Center of America (SRCA), dr. Edi Gobec/

NOVICA - pred izidom

Razstava Avstralija Sloveniji, Slovenija Avstraliji

V našem uredništvu smo slučajno naleteli na poročanje STA, da so 13. januarja v razstavni dvorani Narodne univerzitetne knjižnice v Ljubljani (NUK) odprli razstavo z naslovom *Avstralija Sloveniji, Slovenija Avstraliji*. Razstava je na ogled do 21. januarja, pripravila pa sta jo NUK in Veleposlaništvo Avstralije na Dunaju. STA še poroča, da sta na razstavi predstavljena knjižni dar Veleposlaništva Avstralije in dolgoletno sodelovanje NUK-a z avstralskimi Slovenci in avstralskimi knjižnicami.

Tako smo po E-mailu zaprosili NUK, da nam pošlje obširnejše poročilo. Avtorica razstave Irena Sesek nam je takoj odgovorila: Razstavo je otvoril častni konzul Avstralije gospod Baraga. Na razstavi je prikazan izbor del, ki so jih v NUK-u prejeli po zamenu z avstralskimi knjižnicami in Slovenci. Knjige prikazujejo odkritje Avstralije, njeno naselitev, prvotne prebivalce in kasneje izseljence, politično ureditev, književnost in jezik ter ustvarjanje in življenje Slovencev v Avstraliji. Na koncu se je Irena Sesek zahvalila za redno pošiljanje Glasa Slovenije (tudi NUK je naročena na naš časopis).

1. Na razstavi so razstavljene naslednje publikacije:

- Zbornik avstralskih Slovencev: 1985, 1988 (SALUK)
- Živi naj slovenska beseda
- Lojze Košorok: Štirideset let delovanja slovenskega društva Sydney od 1957 in danes
- Slovensko društvo Sydney - 40. obletnica
- Bert Pribac: Nineteenth century Slovenian cultural reading societies, Prozorni ljudje, Bronasti tolkač, V kljunu golobice
- Božidar Kos: Catena 1
- Milena Brgoč: Opisna bibliografija slovenskega tiska v Avstraliji
- Lipa šumi med evkalipti: izbor pesmi Slovencev v Avstraliji
- Marcela Bole: Kraški odmevi, Kraški izliv
- Ivan Lapuh: Cvet ljubezni
- Draga Gelt: Vse poti
- Ljanko Urbančič: Srečanja, portreti, dejanja (1 in 1-2-3)
- Ivan Kobal: Men who built the Snowy (obe izdaji), Mozje s Snowyja
- Slikovni likovni ustvarjalci po svetu
- Jože Komidar: The glimmer of hope
- Slovenska kronika
- Moja Slovenija
- Slovenska vest
- Nas list
- Resnica
- Žar
- Vestnik
- Misli
- Glas Slovenije

po ena številka vsake revije in časopisa

Gospa Vilenka Jakac Bizjak, programska direktorica v NUK, ki je vodila organizacijo razstave, je imela intervju za radio in televizijo. Na otvoritvi razstave so bili prisotni: prof. Mirko Jurak in prof. Janez Stanonik s Filozofske fakultete (Oddelek za germane jezike), predstavniki kulturnih organizacij v Sloveniji in novinarji.

- Irena Sesek

V tej številki smo na prvi in sedemnajsti strani objavili vest, da je Dimetri Lajovic že na štartu s svojim Porscheom na električni pogon. Pred samim zaključkom redakcije pa smo, žal, izvedeli, da je prišlo že v Campbelltownu do kratkega stika in poškodb baterij, kakor tudi do lažjih poškodb - opeklin na obeh rokah elektro inženirja in sodelavca Dimetria Lajovica.

Melbournski Slovenki, avtorici nekaj knjig, pesnici, društveni in kulturni delavki

DRAGI GELT

kličemo ob njenem 50. rojstnem dnevnu:
veliko zdravja, sreče in uspeha!
Vsi, ki jo spoštujemo in jo imamo radi

Sponzorji za barvo v
Glasu Slovenije:
dr. Stanislav Frank, Janez Zagorc

Veleposlaništvo RS Canberra, Konzulat RS Sydney, Konzulat RS za Novo Zelandijo, Delo, DeloFax, STA, Mag, Jana, Primorske novice, Slovenske brazde, Morel, Morel foto dokumentacija, Demokracija, Družina, Naš tednik, Svobodna Slovenija, Rodna gruda, Naša Slovenija, Nedelja, Mladina, Novi Glas, Mladika, Gospodarski vestnik, Radio Slovenija ter dopisniki

Kako pa kaj vaše ZDRAVJE?

Za lajšanje opeklin, mozoljev, ekcemov, psoriaze in druga kožna vnetja in vnetja grla ali nožnice

"Tea tree oil" - avstralska posebnost

Je že res, da so v Avstraliji uspešnice letošnjega poletja kreme za umetno porjavelost, saj smo Avstralci največji porabniki novega francoskega mazila in obiskovalci kozmetičnih salonov, kjer nam potemnijo kožo brez dolgotrajnega sončenja (tega se bojimo zaradi kožnega raka, ki se je pri nas razpase), toda še vseeno so plaže polne ljudi, ki se sončijo kot v starih dobrih časih. Nemalokrat se tako "avantura" konča tudi z opeklinami. Prav med božičnimi in novoletnimi prazniki smo si tudi sami lajšali ožgano kožo in uspešno preizkusili "tea tree antiseptic cream" in "tea tree oil" (v prevodu čajno drevo), ki se zadnja leta v Avstraliji, pa tudi po svetu vse bolj uveljavlja. "Tea tree oil" najdemo že tudi v šamponih, pranje las s takim šamponom je poseben občutek pa zdravi prhljaj, ekzem in psoriazo (v nekaterih frizerskih salonih se dobi Paul Mitchel Tea Tree Special Shampoo). Olje in antiseptična krema se uporablja še pri drugih vnetjih kože, mozoljih, pri ranah, opeklinah, celo za lajšanje bolečin v grlu in pri vnetju nožnice (vaginal infection) itd. Seveda ga pridelujejo na naši peti celini, kjer so posadili na milijone dreves, že leta 1976 pa so v NSW ustanovili Thursday Plantation in razsikovalni laboratorij, iz katerega se je razvila prava industrija pridelovanja olja. Avstralija ga zdaj kot zdravilo izvaža na skoraj vse kontinente.

Na področju Thursday Plantationa nameravajo do leta 2000 posaditi še 100 milijonov dreves, saj naj bi "tea tree antiseptic solution" postal po vsem svetu glavni pripomoček pri prvi pomoči (First Aid Kit). Toda "tea tree oil" si ni izmisli bil človek, avstralski domorodci - Aborigini so ga uporabljali v zdravilne namene že pre 100.000 let. Potem, ko so potrgali liste tega zdravilnega drevesa, so jih v posodici z malo vode pretlačili tako da so dobili gosto kremo oziroma olje, s katerim so skupaj z listom namazali obolelo kožo ali pa vdihovali duh zmečkanega listja. Se nadaljuje.

- Stanka Gregorič

MALI OGLASI

Veleposlaništvo Republike Slovenije iz Canberre obvešča, da bo Helena Drnovšek Zorko, odpravnica poslov, na letnem dopustu od 9.1. do 2.2. 1998. V času njene odsotnosti bo na Veleposlaništvu vseskozi Tina Grosvenor, ataše za konzularne in administrativne zadeve.

Naslednje konzularne ure bodo:

**Sydney, petek,
6. februarja**

- 09.30 do 12.00 ure
- Slovensko versko in kulturno središče Merrylands
- 15.00 do 17.30 ure Slovensko društvo Sydney

Viri informacij:

Konzularne ure bo vodila Tina Grosvenor

**Geelong, nedelja,
15. februarja**

- 15.00 do 17.30 ure Slovensko društvo Ivan Cankar
Konzularne ure bo vodila Helena Drnovšek Zorko

**Melbourne, ponedeljek,
16. februar**

- 09.30 do 12.00 ure v prostorih SNS v Verskem in kulturnem središču Kew
Konzularne ure bo vodila Helena Drnovšek Zorko

TISKOVNI SKLAD
za Glas Slovenije
\$ 20.00 Ivan Smole
HVALA